

SLOVENSKI GOSPODAR

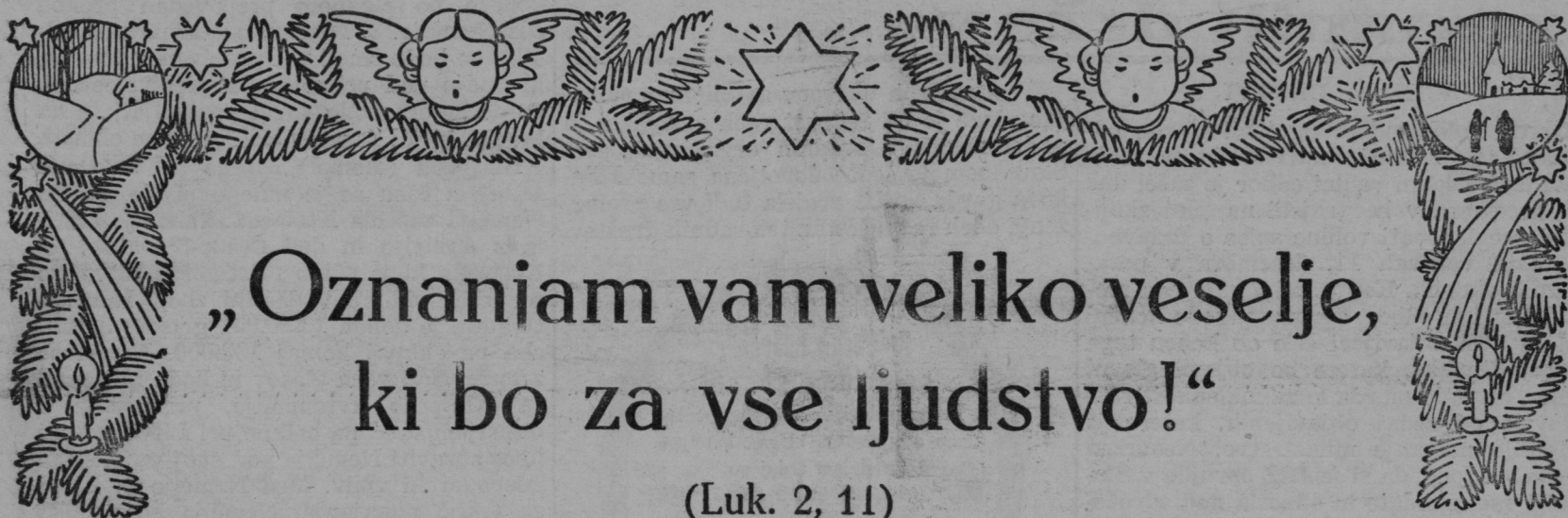
LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32 —, polletno
din 16 —, četrtletno din 9 —, ino-
zemstvo din 64 —
Poštno-čkovni račun številka 10.603

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000 —, pol strani din 1000 —,
četrt strani din 500 —, 1/8 strani
din 250 —, 1/16 strani din 125 —
Mali oglasi vsaka beseda din 1 —

„Oznanim vam veliko veselje,
ki bo za vse ljudstvo!“

(Luk. 2, 11)

Sloveči ruski pisatelj Tolstoj pripoveduje v eni svojih zanimivih in poučnih ljudskih povesti o čevljarju Martinu. V podzemni sobici je stanoval sam, ko so mu umrli žena in otroci. V tem temnem prostoru je delal ves dan. Včasih se je njegovo oko dvignilo proti edinemu oknu, ki mu je odpiralo pogled na ulico. Če je kdo šel mimo, je videl samo njegove čevlje. Večino jih je spoznal na čevljih, ki so jih nosili. Ko se je napravila noč, je odložil šilo in kopito. Vzel je v roke sveto pismo ter v njem prebiral. Ko je nekega dne čital v svetem pismu o tem, kako je Zveličar obiskal hišo farizeja Simona, se je vprašal: »Kako bi bil jaz sprejel Gospoda, če bi bil na mestu farizeja Simona?« Sredi razmišljanja o tem se mu zdi, da sliši Gospodov glas: »Jutri pridem k tebi.« Ali je to san ali resnica? Ves naslednji dan se ne more znebiti te misli. Od časa do časa se mu oko dvigne proti oknu v pričakovanju Gospoda, ali bo prišel ali ne. Ne zagleda drugega kot starega moža, ki je kidal sneg ter se utrujen naslonil na njegovo malo okno. Povabi ga v svoje siromašno stanovanje. Pripravi mu čaj, ki ga skupno pijeta. V razgovoru pove ubogemu kidalcu snega, kaj se mu je prejšnji večer zgodilo. Ko ta siromak odide, povabi čevljar Martin še drugega in tretjega sličnih siromakov ter jim prijazno postreže. Zvečer zopet vzame v roke sveto pismo. Pogled mu pade na besede Gospodove: »Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.« (Mt 25, 40.) Čevljar Martin ne dvomi več: Gospod Jezus je bil pri meni in jaz sem ga sprejel in pogostil.

Božič je praznik prihoda Gospoda, ki je kot Sin božji bil v Betlehemu rojen v obliki pravega človeka. Mar je bilo človeštvo pripravljeno kot Tolstojev čevljar Martin, da sprejme Gospoda Jezusa, učlovečenega Sina božjega? Ne, v veliki večini ne. Prebivalci Betlehema so Mariji in Jožefu obrnili hrbet, češ, saj ne moreta plačati prenočišča. Kolika brezbriznost in trdosrčnost! Izgnana iz sredine ljudi brez vere in ljubezni, sta Marija in Jožef poiskala zavetišče zunaj mesta v hlevu, kjer je bilo rojeno božje Dete. Betlehemčani Gospoda Jezusa niso sprejeli. Bilo pa je tudi takšnih, ki mu ob njegovem prihodu

niso skazali ne vere ne ljubezni, marveč kruto sovraštvo. Kralj Herod ga je hotel umoriti. Pred njim je nežno božje Dete moralo iskati zavetja v daljni tuji deželi. In potem se je število Gospodovih sovražnikov namnožilo: farizeji so mu v hudobni sovražnosti sledili korak za korakom, lastni apostol (Judež) ga je izdal, Pilat krivično obsodil, ljudska množica, nesposobna lastne misli in treznega preudarka, je zahtevala trdovratno njegovo smrt, ki so mu jo zadali surovi služabniki vojne.

Zgodovina se ponavlja. Danes je na svetu mnogo verske brezbriznosti in mlačnosti, ki je z njo prešinjeno lažno svobodomiselstvo. Hrbet kažejo Kristusu in njegovi cerkvi, kakor so ga pokazali Mariji in Jožefu brezbrizni Betlehemčani. Skrivnost rojstva Sinu božjega gre vsako leto mimo njih, ne da bi vzbudila v njihovih srcih iskrico ljubezni do božjega Zveličarja in do njegovih najmanjših bratov. Je pa tudi mnogo takih na svetu, ki nadaljujejo fronto Heroda, Pilata, Judeža in drugih Kristusovih sovražnikov. Na široko razpredena in močna je danes ta fronta. Sestavljajo jo razni elementi. Rdeči komunisti se družijo v tej fronti z raznobarnim poganskim nacionalizmom. Za nje je božični praznik kamen spotike, ker je Kristus za nje po izpovedi pravičnega Simeona »znamenje, kateremu se bo nasprotovalo« (Lk 2, 35). Vsem tem raznobarnim protikrščanskim frontašem je skupno geslo: Zveličarja ne potrebujemo. Zveličanje izvira iz razredno-zavednega ljudstva, iz krvi, iz naroda, iz nacionalne države! Usodne zmote, ki vodijo v brezno pogube, ki so se vanj pogreznili vsi Kristusovi nasprotniki! Edini Zveličar ljudi in narodov je Jezus Kristus. Njegov prihod na svet je pomenjal po besedah angela pastirjem na betlehemske poljanah in pomenja še danes »veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo« (Lk 2, 11). Veselje zlasti za tiste, ki so bedni, siromašni, trpeč. Saj je naš Zveličar bil rojen v pomanjkanje in siromaštvo, »v plenice povit in v jasi položen« (Lk 2, 13). Sprejmimo ga z ljubeznijo, ki jo skazujemo zlasti njegovim najmanjšim, ubogim, bednim, trpečim bratom!

Blagoslovljene božične praznike

želita vsem cenjenim naročnikom, inserentom, čitateljem
in prijateljem „Slovenskega gospodarja“

uredništvo in uprava

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

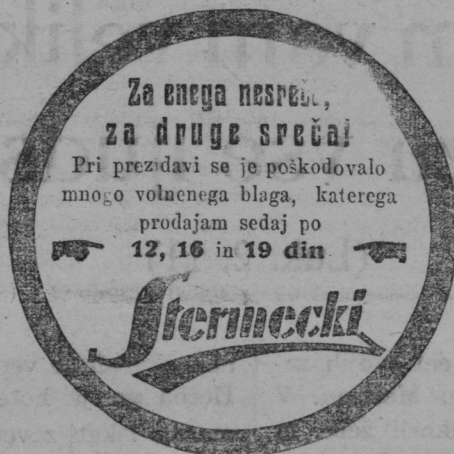
Glavni volilni odbor ugotovil število poslancev na dr. Stojadinovičevi in dr. Mačkovi listi. Glavni volilni odbor je začel dne 15. decembra v beograjski narodni skupščini pregledovati volilne spise o državno-zborskih volitvah 11. decembra v posameznih okrajih. Ker je delo, katerega mora dokončati odbor, ogromno, bodo končni volilni izidi objavljeni šele ob koncu tega tedna. Številke, katere bo objavil glavni odbor, se bodo morda le za malenkost razlikovale od sedaj objavljenih, katere je priobčilo notranje ministrstvo. Neovržno je ugotovljeno, da si je JRZ osvojila v Sloveniji vse mandate in odnesla nad združenimi nasprotniki najsijajnejšo zmago. Po že objavljenih podatkih o izidu volitev narodnih poslancev je lista dr. Milana Stojadinoviča dobila absolutno večino v 234 volilnih okrajih, lista dr. Mačka v 120 okrajih, a lista Dimitrija Ljotića v 2 okrajih. Lista dr. Stojadinoviča je torej dobila absolutno večino v dveh tretjinah volilnih okrajev, ki jih je v vsej državi 356. Vsi ti okraji volijo skupno 371 poslancev, od katerih jih bo pripadlo po določbah volilnega zakona listi dr. Stojadinoviča 304, listi dr. Mačka pa 67.

V DRUGIH DRŽAVAH

V Romuniji bo snela nastopati samo ena politična stranka. Dne 16. decembra je bil objavljen odlok, s katerim se ustanavlja v Romuniji samo ena politična stranka, ki se imenuje »Fronta narodnega vstajenja«. Odlok o osnovanju samo ene stranke so podpisali kralj Karel, predsednik vlade, notranji in pravosodni minister. Stranka »Fronta narodnega vstajenja«, katera edina bo smela nastopati pri volitvah in izbirati poslanske kandidate, je ustanovljena na pobudo 20 najuglednejših romunskih politikov.

Češko-slovaška vlada pred zbornico in senatom. Ministrski predsednik Rudolf Beran je podal v minulem tednu poslanski zbornici in senatu deklaracijo ali cilje in program njegove nove vlade za bodočnost. Vlada deklaracija je zadela na odobravanje pri Slovaki ter Rusinih in tudi zunanji svet se strinja s programom, katerega si je stavila Beranova vlada. Vlada je prejela 15. decembra od parlamenta s 148 glasovi proti 16 posebna pooblastila za dobo dveh let. Na podlagi teh izrednih pooblastil ima vlada prosto roko, da bo lahko izpeljala svoje načrte z ozirom na politično, socialno, kulturno in gospodarsko obnovo nove Češko-Slovaške.

n zadnjih ukrepov avtonomne slovaške vlade je bil razpust vseh sokolskih in socialističnih telovadnih organizacij. Na Slovaškem je sedaj dovoljena samo Hlinkova garda, ki bo rrejela tudi vse premoženje obeh razpuščenih telovadnih društev.

Državni proračun Italije odobren. Ministrski svet je odobril 14. decembra proračun za leto 1939—40. Proračun izkazuje približno 29 milijard lir izdatkov in 24 milijard lir dohodkov ter znaša primanjkljaj 4750 milijonov lir, ki bo krit s povišanjem davkov. Izdatki za oborožitev so povišani napram lanskemu letu za 2,5 milijarde in je za prihodnje leto določenih v ta namen 10 milijard lir.

Napetost med Italijo in Francijo se še ni polegla. Zadnjič smo poročali, da se je zaostri razmerje med Italijo in Francijo. Na vsem sporu je toliko resnice, da zahteva Italija za Italijane v francoski afriški koloniji Tunis avtonomijo, sodelovanje pri upravi Sueškega prekopa in nadzorstvo nad francosko železnico iz rdečemorske luke Džibuti v abesinsko prestolico Addis Abebo. Italija teh svojih zahtev še ni predložila Franciji, ker hoče počakati, dokler se francoska in italijanska javnost ne umirita in časopisje na obeh straneh preneha s prenapetimi italijanskimi zahtevami, ker Italija nikakor neče na škodo Francije spremeniti razmerja ob Sredozemskem morju. Še vedno se nadaljujejo demonstracije v Franciji proti Italiji ter obratno. Na francoskem otoku Korzika so celo

organizirali odbor za obrambo otoka. Ta odbor že dela priprave za obisk francoskega ministrskega predsednika na Korziki, ki bo ob tej priliki potrdila zvestobo Franciji.

Nemci so se spomnili tudi ciganov. Kakor znano, je Nemčija judom tako rekoč onemogočila življenje na njenem ozemlju. Za judi se hočejo Nemci oteti tudi ciganske nadloge. Vodja nemške državne policije Himmler je izdal odlok, po katerem je v bodoče prepovedano ciganom svobodno gibanje po Nemčiji. Ta odlok med drugim določa tole: 1. Iz Nemčije bodo izgnani vsi cigani, ki so tuji državljani. 2. V bodoče bo ciganom prepovedan prehod čez Nemčijo. 3. Nemški cigani po tem odloku ne bodo smeli več prebivati v mestih, ki imajo nad pol milijona prebivalcev. 4. Svoje šotore bodo smeli postavljati le na krajih, ki jih bodo določile nemške oblasti.

Klajpeda (Memei) ostane pri Litvi. V zadnjem času se je mnogo pisalo, da bo Nemčija zasedla Klaipedo, kakor je stori la z Avstrijo in deli Češko-Slovaške. V Klajpedi, ki je edino pristanišče Litve, so se vršile volitve v deželni zbor. Nemška stranka je dobila 1.826.951 glasov, litvanska pa skupaj komaj 130.000. Nemci so združili 87% vseh glasov in bodo zahtevali za Klajpedo avtonomijo, pristanišče z ozemljem vred pa ostane pri Litvi, katero hoče spraviti Nemčija pod svoj politični in gospodarski vpliv. Med Nemčijo in Litvo se vršijo pogajanja. Nemčija bo nemški Litvanci v klajpedskem ozemlju naročila, naj pri ureditvi svoje samouprave da polno svobodo Litvi, da se poslužuje pristanišča v Klajpedi.

Društvo narodov znižalo proračun za 20 odstotkov. Svet Društva narodov je imenoval posebno komisijo, ki ima nalogo, da prouči vse izdatke Društva narodov in jih zniža na najnujnejše potrebe, ker so zaradi raznih izprememb dohodki Društva narodov zelo nazadovali in je potrebna najskrajnejša štednja. Komisija je zasedala te dni v belgijski prestolici Bruslju ter je znižala v proračunu za prihodnje leto vse izdatke za 20 odstotkov.

Presenetljiv sklep španske nacionalne vlade. Nacionalni španski ministrski svet pod predsedstvom generala Franca je dne 15. decembra predložil zakonski načrt, ki vrača bivšemu kralju Alfonzu XIII. vsa njegova zasebna imetja v Španiji. Bivšemu kralju se vračajo vse državljanske pravice in mu je zopet dovoljena naselitev v Španiji.

Zedinjene ameriške države za oborožitev na morju. Ameriško vojno ministrstvo je objavilo 14. decembra program gradnje novih vojnih ladij v prihodnjem letu. Ta program bo predložen v odobritev parlamentu, ki se sestane januarja. V programu sta tudi dve veliki vojni ladji po 45.000 ton. Razen tega bodo Zedinjene države gradile številna letalska oporišča ob obalah Atlantika na Aljaski, znatno pa bodo okrepile tudi vojne zgradbe na Havajskem otočju in na nekaterih drugih otokih Tihnega morja.

Japonsko-kitajska vojna

Z japonsko-kitajskih bojišč že dalje časa ni nobenega poročila. Vsa javnost je pričakovala, da bodo Kitajci iztrgali Japoncem mesto Kanton, iz katerega so se japonske čete že umikale in je bilo mesto

obkoljeno od treh strani. Kako in kaj je s Kantonom, je neznano.

Japonci v prezimiščih

Novi poročila iz japonske prestolice Tokio pravijo, da je odločilo japonsko vr-

hovno noveljstvo, da onusti preko zime na Kitajskem vsako napadanje in kretanje svojih čet. Izkušnje lanske zime so pokazale, da Japonci ne prenesejo kitajske zime ter da v zimskih mesecih Kitajci vedno napredujejo in popravijo svoje postojanke. Zato je bilo izdano povelje, naj japonske čete ustavijo vsako nadaljnje prodiranje ter se utrdijo na sedanjih postojankah, ki naj jih opremijo za prezimovanje. V srednji Kitajski so Japonci že ustavili vojaška premikanja in vlada tam popoln mir. Na severni obali Jangceja pa Japonci velika zimska taborišča, kamor se bo umaknil večji del japonskih čet v tem odseku. Enako je ustavljeno vojaško prodiranje v hribovitih predelih, kjer so se Kitajci močno utrdili.

Kitajske priprave na odpor

Kitajska vlada je istočasno izdala ukrepe, da bi še bolj povečala odpor proti japonskemu napadu. V vseh pokrajinah so organizirani posebni nacionalno-politični odbori, ki imajo nalogo, da mobilizirajo vso kitajsko javnost ter pripravijo kitajski narod na dolgotrajno vojno proti Japoncem. V pokrajinah, ki so jih Japonci že zasedli, so Kitajci organizirali tajne odbore, ki vodijo podtalno borbo proti osvajaalcem ter organizirajo četniške napade.

Po krščanskem svetu

Kršćanstvo mora izginiti. Duševni vodja narodnega socializma Alfred Rosenberg je zagrizen nasprotnik vsake krščanske religije. Svoje ne- in protikršćanske misli širi po knjigah in spisih, pa tudi v predavanjih. Nedavno je imel predavanje protikršćanske vsebine v zbornici državne kulture. Po predavanju, ki so se ga udeležile voditeljske osebnosti stranke, je bil razgovor. Med drugimi je spregovoril tudi general-feldmaršal Göring, ki je rekel: »Prepričan sem, da tolmačim mišljenje narodno-socialistične stranke, ako izjavim, da morata kakor katoliška tako protestantska cerkev izginiti iz življenja nemškega ljudstva.« Dostavil pa je, da je treba borbo zoper katoliško cerkev voditi previdno, ker bi vsak nepreviden napad na katolicizem rodil vprav nasproten učinek. Napravljen pa je velik korak na tem potu z odstranjenjem katoliških mladinskih or-

ganizacij in katoliškega duha iz šol. Ta protikatoliška smer v šolah bo osvobodila mladino »črne« prevare. To pa ne zadoštuje. Porabiti se mora tudi finančno sredstvo. Zmanjšati, odnosno ustaviti se mora vsaka denarna podpora cerkvi in duhovščini. Kakor se vidi iz navedenih besed in iz dogodkov, se v Nemčiji vodi sistematičen (sestaven) boj za uničenje krščanstva, predvsem katolicizma.

Romarstvo v Rusiji. Romarji v Rusiji niso ljudje v navadnem pomenu besede, ki bi namreč hodili na božjo pot v določene cerkve. Ruski romarji so pobožni ljudje, po največ duhovniki in redovniki, ki hodijo peš od vasi do vasi ter oznanjajo Kristusov nauk. Ker je redno dušno pastirstvo v Rusiji onemogočeno, izvršujejo vneti duhovniki na ta način Gospodovo zapoved o oznanjevanju božje besede.

»Kmečka žena«
je le ena!
Po vsej Sloveniji gre glas:
Le »Kmečka žena« je za nas!

V današnji številki »Slov. gospodarja« smo dali posebno naročilnico za list »Kmečka žena«. Naše slovenske gospodinje, žene in dekleta so pred dvema letoma dobile svoj stanovski list, kakor jih imajo gospodarji celo vrsto. »Kmečka žena« pa je sploh prvi list, ki se je začel brigati za nas kmečke gospodinje in naše težko delo. Star pregovor pravi, da žena tri ogle pri hiši podpira, zato pa je gotovo vredna, da si vzame vsaj trenutek časa in da v svojem strokovnem listu prebere, kako bo te tri ogle lažje nosila!

Vemo, da je tesna za denar, toda gospodinja bo znala privarčevati teh 20 din na leto, kolikor list stane. Ta denar pa res ne bo proč vržen, četudi kdo napačno misli, da bi bilo škoda denarja za list. Noben denar ne bo tako dobro naložen kot naročnina za list »Kmečka žena«.

Gospodarji! Napravite veselje svojim ženam, svojim hčerkam-gospodinjam! Naročite jim list »Kmečka žena«! Nobena naročilnica v današnjem »Slov. gospodarju« naj ne ostane prazna! Katera list že ima, naj tudi izreže naročilnico, pa naj jo da sosedi ali znanci, da se tudi ona naroči!

Tu odreži!

Naročilnica

Uprava

Znamka
1— din

„Kmečke žene“

Maribor
Koroška cesta 5

Ljudstvo te požrtvovalno-pobožne može visoko čisla ter jih v vsakem oziru podpira. Nekateri časti kot svetnike, med njimi zlasti potujočega škofa Sergija Družimina. Ko je boljševiška oblast opazila, da imajo ti romarji velike uspehe med ljudstvom, jih je začela zasledovati in zapirati. Tako je na Uralu zgrabila Dementija, ki je prej bil bogat kmet, pa je iz ljubezni do Kristusa vse zapustil ter postal duhovnik. Ker jih verni ljudje branijo in skrivajo, oblast tem romarjem težko pride na sled, ker na zunaj živijo kot obrtniki: čevljarji, krojači, ribiči itd. Tako vera išče in najde pota, da se ohrani med ruskim ljudstvom.

Odlikovanje verdunskega duhovnika. Predsednik francoske republike Lebrun je podelil najvišje francosko odlikovanje, red častne legije, 85 letnemu župniku Thieritu. Ta vrli katoliški duhovnik je štiri leta vzdržal v verdunskem kraju, ki je bil izpostavljen ognju nemških topov. Čeprav so mu prigovarjali, naj skrbi za svojo last-

no varnost ter naj pobegne, tega ni hotel storiti radi borečih se vojakov, ki so potrebovali njegove pomoči in tolažbe. Pomagal jim je s hrano in obleko, tolažil, ko se jih je loteval v trpljenju obup, hudo bolnim in ranjenim delil sv. zakramente. Nekega dne je med daritvijo sv. maše udarila nemška granata v streho cerkve ter napravila veliko odprtino. Župnik se ni prestrašil, mirno se je obrnil do ljudi, ki so bili v cerkvi (sami vojaki), ter jim rekel: »Sedaj bo tukaj bolje, ko bo več zraka«, nato je nadaljeval sv. mašo. V svoji postelji je verdunski župnik bolj redko spal, navadno si je namesto njega v njej odpočil kak ranjen, utrujen ali bolan vojak. Na prošnjo nekdanjih borcev izpred Verduna je predsednik republike dal temu hrabremu in požrtvovalnemu župniku najvišje odlikovanje. Župnik Thierit kljub svoji visoki starosti vzame vsako nedeljo palico v roke, da obišče po dve cerkvi v svoji župniji ter tam daruje sv. mašo.

Pri padcu v globino si je zlomil levo nogo in se je tudi na znotraj močno poškodoval.

Posestniški sin povožen od neznanega avtomobilista. Blizu št. Lenarta v Slov. goricah so našli na cesti poškodovanega in nezvestnega Konrada Vogrinca, 14 letnega posestniškega sina iz Zg. Porčiča. Fant se je vračal na večer proti domu na kolesu. Sigurno ga je dohitel avto, ki je sunil kolesarja in se je odpeljal naprej, ne meče se za mladca, kateri je obležal s prebito lobanjo in s hudimi notranjimi poškodbami.

Otrok padel v čeber vrele vode. Dveletna Rozalija Šebila iz Apač pri Ptujju je padla v čeber vrele vode in se je tako hudo opekla, da dvomijo v ptujski bolnišnici, da bi otrok ostal pri življenju.

Jamski voziček zlomil rudarju nogo. Leopoldu Permetu, 35 letnemu rudarju od Sv. Krištofa nad Laškimi, je zlomil jamski voziček levo nogo v stopalu. Ponesrečenega so oddali v celjsko bolnišnico.

Požarne nesreče. V Apačah na Dravskem polju je uničil ogenj stanovanjsko in gospodarsko poslopje posestnika Vincenca Beraniča, kateri je oškodovan za 20.000 din. — Ob dveh ponoči 16. decembra je izbruhnil na Vrhniki pri Ljubljani požar na veliki parni žagi na Hribu, ki je last g. Mihaela Tomšiča. Ogenj se je pojavil na vogalu žage, kjer so bila zložena v skladovnicah debela drva. Od drv je preskočil plamen na leseno poslopje, katero se je hitro vnelo. Ko so pribzeli na klic sirene gasilci, je bila žaga že v objemu plamenov in zaradi burje ni bilo niti misliti na uspešno gašenje. Gasilci so se trudili, da so obvarovali pred požarno nesrečo bližnja skladišča, polna desk, tramovja in suhih drv, ter hiše. Proti jutru okrog petih se je stavba žage sesedla. Zgorele so vse naprave, velika in mala žaga ter les, ki je bil v žagi in v neposredni bližini. Škodo cenijo na več milijonov dinarjev. Ogenj je bil podtaknjen. Najhuje bodo prizadeti delavci, ki bodo ostali brez dela, dokler ne bo pogorelec postavil nove žage.

Razne novice

Vsem prijateljem »Slov. gospodarja« izven mej Slovenije. »Slov. gospodar« je prejel od naših fantov vojakov, orožnikov, finančnih stražnikov ter vseh mogočih izseljencev, kateri bivajo začasno izven mej Slovenije, toliko božičnih pozdravov, da jih ne more objaviti. Vsem, kateri so se spomnili našega vodilnega tednika s prisrčnimi voščili in pozdravi, želi »Slov. gospodar« vesele božične praznike in naj se kmalu vrnejo v ožjo domovino!

Slinavka in parkljevka v Celju. 13. decembra so ugotovili v celjski mestni klavnici parkljevko na biku, ki je bil uvožen iz Prekmurja. Radi nalezljive bolezni je prepovedana trgovina s parkljarji na področju mestne občine. Le v zelo nujnih primerih bo izdalo mestno poglavarstvo izjemna dovoljenja.

ZAKŠ Maribor sporoča vsem priglajencem za tečaj od 26. do 31. decembra, da tega tečaja ne bo, ker ga kr. banska uprava ni odobrila.

Novice

Osebnosti

80 letni zlatomašnik umrl. V Bočni pri Gornjem gradu so pokopali v minulem tednu 80 letnega zlatomašnika in župnika g. Jakoba Kitak. Rajni se je rodil leta 1858 na Donački gori. Mašniško posvečenje je prejel v Mariboru leta 1888. Letos julija je slavil zlatomašniški jubilej in 80 letnico. Dvojni jubilar je bil zlata duhovniška duša in se je veselil največje priljubljenosti pri njegovi skrbi izročeni vernikih ter duhovnih sobratih. V Bočni bodo ohranili blagega gospoda v nepozabnem in trajno hvaležnem spominu.

Nesreče

Otrok podlegel opeklina. 20 mesecev stari Zvonko Brumen na Teznu pri Mariboru je padel v škaf vrele vode, katero je pripravila mati za kopanje. Otrok se je tako opek, da je kmalu umrl v bolnišnici.

Pod se je zrušil. V Pivoli pri Hočah v mariborski okolici biva viničar z družino v enonadstropni stari viničariji. K sreči je te dni viničar odšel v soseščino z vso družino na obisk. Ko so se vrnili zvečer do-

mov, je stopila žena prva v sobo in padla v pritličje na kup opeke ter obležala nezvestna s polomljenimi udi. Viničarko so prepeljali v mariborsko bolnišnico. V času, ko je bila viničarska družina izven viničarije, se je udrl trhlj pod. Če bi bili viničarjevi ob času nesreče v sobi, bi se bila zgodila velika nesreča.

V gramoznici zasul. Pri Sv. Lovrencu na Pohorju je podsul v gramoznici 45 letnega delavca Ivana Maletič, katerega so prepeljali v mariborsko bolnišnico s hudimi notranjimi poškodbami.

Otročiča se zadušila v dimu. Zakonca Alojzij in Frančiška Feiser, stanujoča na Kozjaku v občini Zg. Kungota, sta se podala zjutraj na dnino. Pred odhodom na delo je žena zakurila v štedilniku. Ko se je vrnila opoldne, da bi skuhala kosilo, je našla zadušena v dimu štiriletno hčerkico Jožico in dveinpolletnega sinčka Frančka. Od zakurjenega štedilnika se je vnel kovčeg, v katerem so bile razne krpe ter cunje, ki so v tlečem stanju povzročale smrtonosni dim.

Padec s strehe. V Hajdini pri Ptujju je padel s strehe s popravljanjem ostrejša zaposleni 55 letni posestnik Alojz Lubej.

Naročam list »Kmečka žena« z novim letom. Pošljite mi prvo številko s polžnico, da plačam naročnino.

Ime in priimek:

Kraj in hišna številka:

Pošta:

Naše čitatelje opozarjamo na današnji oglas tovarne čevljev »Peko«.

Družba sv. Mohorja je v zadnjem času izdala te-le nove knjige: Janez Jalen, Cvetkova Cilka, broš. 56 din, vez. 68 din; Sever Sonja, Čevljarček Palček in druge pravljice, broš. 52 din, vez. 64; Čvelbar Joža, Izbrano delo, broš. 44 din, vez. 56; Breznik Albin, V plamenih rdečega pekla, broš. 12 din, vez. 20 din; Salten-Lavrič, Bambek, broš. 28 din, vez. 40 din; Anton Tomaž Linhart, Izbrano delo, broš. 20 din, vez. 32 din. Knjige dobite po vseh knjigarnah. Udje Družbe sv. Mohorja jih dobijo 25% ceneje, če jih naročijo naravnost pri Družbi sv. Mohorja v Celju. 1837

Udeležite se velikega žrebanja knjižnih nagrad, ki ga je razpisala Družba sv. Mohorja. Prva nagrada je 100 vezanih knjig »Mohorjeve knjižnice«. Rok natečaja je omejen. Na zahtevo vam takoj pošlje seznam nagrad in pogoje za udeležbo pri žrebanju Družba sv. Mohorja v Celju. 1837

Nov koledar za leto 1939. Predstojništvo svetišča na Ptujski gori je izdalo za leto 1939 ličen stenski koledar s sliko Gorske Matere božje in služabnika božjega Antona Martina Slomška, ki je bil velik častilec Gorske Matere božje. Koledar bo v okras vsaki krščanski hiši. Posamezen koledar stane 2 din.

ZARADI TOPLE JESENI

in prevleke zaloge

PRODAJA ZIMSKO BLAGO

po izredno nizkih cenah

FR. DOBOVIČNIK, CELJE, Gosposka 15

Gospodinj! Za vaše perilo uporabljajte odlični domači izdelek »Oven« terpeninovo milo, ki bo tudi vas prav gotovo vsestransko zadovoljilo.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, je najmodernejše urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda Din 120, II. razreda Din 80. Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. 964

Italijanske harmonike. Naše čitatelje opozarjamo na današnji in naslednje inserate tvrdke Weickl V. in sinova v Mariboru, ki je prevzela generalno zastopstvo največjih italijanskih tvornic harmonik. Te harmonike slovijo po vsem svetu kot najboljše.

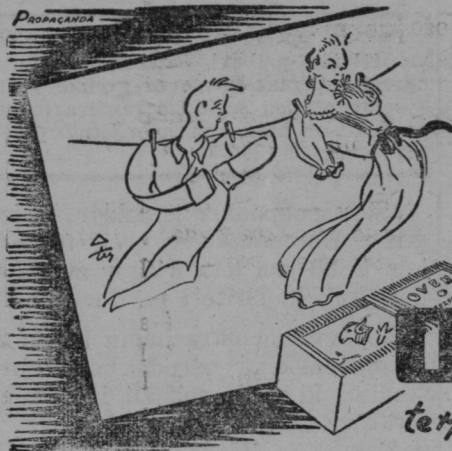
Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izbornu urejuje funkcijo črev. (Ogl. reg. br. 15.485/35.) 1138

Obžatoranja vredni

Hitro izsleden brezsrčen kolesar. V Studencih pri Mariboru je povozil kolesar 70 letno gospo, katera je bila na poti v mesto na vlak, da se odpelje v Gradec na pogreb svojega sorodnika. Gospa si je pri padcu zlomila nogo, brezsrčni kolesar pa se ni prav nič zmenil za žrtev nepotrebne divjanja s kolesom in se je odpeljal. Brezvestneža pa so izsledili studenški orožniki po rokavici. Gospa je zgubila rokavico, katera je obvisela na kolesu in je kolesar zdirjal nevede z njo naprej. Orožniki so pregledali kolesa ob železniški delavnici in so našli na enem pogrešano rokavico.

Tolovajski napad. V Čermljenšaku pri Sv. Rupertu v Slov. goricah se je peljal 17 letni pekovski vajenec Ivan Kramberger na kolesu po poljski poti. Neznanec je raznašalca kruha sunil s kolesom vred v grmovje ob poti. Vajenec je padel tako nesrečno, da si je prepral trebuh. Na srečo se je pripeljal v trenutku napada po isti poti drugi kolesar, pred katerim je napadalec zbežal. Hudo poškodovanega mladčnika so oddali v mariborsko bolnišnico.

Posestnikova hči zabodena z nožem v trebuh. Z zabodljajem v trebuh je bila oddana v ptujsko bolnišnico Neža Vodušek, 39 letna posestnikova hči iz občine Djurmanec. Zabodel jo je Alojz Gabrovec iz Maclja. Vzrok napada so bili prepiri med Gabrovcem in Voduškovimi.

Kako ste danes krasni...

danese se zdite tako omamljivi, krasni, čisto pomlajeni in drugačni... To je vse učinek pravega mila, namreč terpeninovega mila »Oven«, ki daje prijeten svež vonj.

OVEN
terpeninovo milo

Napaden od gruč fantov. Alojzija Brodnjaka, posestniškega sina s Pobrežja pri Ptuj, je napadla gruča fantov iz St. Vida. Napadeni je dobil z udarci s topim predmetom poškodbe po vsem telesu in se je zatekel v ptujsko bolnišnico.

Posestnik ustrelil v samoobrambi kurjega tatu. V Mezgovcih pri Ptuj je vzdramil kurji vris domače iz spanja. Prebujeni so koj spoznali, da je na delu kurji tat in so zastražili hlev. Presenečeni tat je navalil s kuhinjskim nožem na posestnika Josipa Kukovca. V samoobrambi je Kukovec streljal na uzmoviča, ki je pobegnil iz hleva, a je obležal mrtev v sadovnjaku, kjer so ga našli drugo jutro.

Precejsnja tatvina zlatnine. Neki tvrdki v Zagreb je poslala iz Celja zlatarka gospa Davidovac škatico zlatih verižic na ogled. Verižice so bile napol izdelane. Naslov v Zagrebu je ugotovil, da je zginilo 55 verižic iz belega in ena iz rumenega zlata, v vrednosti 10.000 din. Verižice so bile ukradene najbrž na pošti. Uvedena je preiskava.

Z motiko po glavi. V noči se je sprl 31 letni poljski delavec Karel Kolar iz Škofje vasi pri Celju z nekim posestnikom. V prepiru je udaril posestnik Kolarja z motiko po glavi in ga je hudo poškodoval. Udarjenega so oddali v celjsko bolnišnico.

Ropar iztrgal listnico z 2500 din. S sejma v Mengšu na Gorenjskem se je vračal 65 letni Jože Mlinar, posestnik z Dobena. Ker mu na sejmu ni prijala nobena krava, se je vračal že popoldne proti domu. Na pol poti med Mengšem in Dobenom na sa-

motnem kraju se je pripeljal za njim neznan kolesar. Kolo je odložil v gozd, dohitel Mlinarja in ga je podrl na tla. Na tleh ležečemu je iztrgal listnico z 2500 din, zbežal po kolo in se je odpeljal neznan kam.

Izpred sodišča

Smrtonosen obračun med sinom in očetom pred sodniki. Na Prihovi blizu Planine pri Sevnici je 9. novembra posestniški sin Franc Repar udaril za uho svojega brata Stanka, ki mu je nagajal in ga ni ubogal. U arec je videl oče Ivan Repar, kateri je oklofuta sina Franca. Franc je pobegnil v hišo, oče pa za njim. Sin Repar je uporabil smetišnico in je hotel z njo v veži udariti po sinu. Slednji je prijel sekuro in je lopnil s topim delom očeta tako v prsa, da mu je strl dve rebri, pretrgal žilo odvodnico in je udarjeni obležal mrtev. Na kratko opisani očetomor je obravnavalo v minulem tednu celjsko sodišče, ki je obsodilo Franca Reparja na šest let ro- bje.

Obsojen, ker je ubil izzivalnega svaka. Franc Drofenik, 38 letni posestnik in delavec v Strojnem selu pri Rogatcu, se ni razumel s svojim svakom Martinom Šolter, posestnikom pri Sv. Florijanu. Šolter je pri vsakem srečanju izzival Drofenika in ga klical na korajžo. Ko je šel Šolter dne 1. novembra popoldne zopet mimo Drofenikove hiše pri Sv. Florijanu, ki stoji dobrih sto metrov od ceste, je začel zopet izzivati in žaliti Drofenika in ga klicati na korajžo. Drofenik, ki je bil v hiši, je v jezi pograbil železen drog, stopil iz hiše k Šolterju in ga z drogom trikrat udaril po tilniku. Udarci so bili tako močni, da so se možganska opna odprla in se je kri razlila po možganih. Šolter se je takoj zgrudil in je na mestu umrl. Drofenik je bil obsojen na pet let robije.

Mestna hranilnica v Mariboru

pupilarno varni denarni zavod mesta Maribora

Daje posojila na hipoteke, vrednostne papirje, menična in v tekočem računu po ugodni obrestni meri.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodnejše.

Za vse obveznosti jamči mestna občina mariborska z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Uradne ure: dnevno od 9 do 12 v Orožnovi ulici 2. 1791

Nalagajte v domači, mestni denarni zavod!

Slovenska Krajina

Naročajte »Slov. gospodarja«! Bliža se novo leto, ko boste zopet naročali časopise. Ne pozabite ob tej priliki na »Slov. gospodarja«, ki piše dosti o naši krajini. Kdor ga je enkrat naročil, itak več ne more biti brez njega, pa pokažite list tudi sosedom in jim ga priporočite. Pred volitvami je dobila skoraj vsaka družina nekaj števil »Slov. gospodarja« zastonj in vsakemu se je dopadel in ljudje ga v velikem številu naročajo. Tako je prav! Nobena katoliška hiša naj ne bo brez katoliškega časopisa! Za našo krajino prideta za katoliške družine v poštev samo dva časopisa, in to »Slov. gospodar« in »Novine«. Ene- ga si pač naročite! Oglasite se pri domačem g. župniku ali g. kaplanu.

Sv. Sebeščan. Blagoslovitev in otvoritev našega Prosvednega doma bo 6. januarja 1939, na dan sv. Treh kraljev. Isti dan popoldne bo društvo v novem domu priredilo tudi veselico in je že preskrbljeno za dobro pijačo in jelo in vse to po nizki ceni. Pridite tudi iz sosednjih župnij! Blagoslovitev smo preložili na ta dan iz važnih razgovorov. Vsi nam dobro došli!

Beltinci. Precej čudna je navada nekatere naših fantov, ki ponoči z baterijami svetijo v oči mimo idečih. Tako neumestno šalo si je prejšnjo nedeljo privoščil tudi E. L., ki si je po nesreči izbral za žrtev gospoda živinozdravnika. Toda tokrat se je za šalo bridko skesal, ker je pri priči dobil zaslužen kaznen. Ako bi se vsem zgodilo slično kot le-temu, bi se gotovo spametovali in bi se v bodoče sličnih stvari izogibali.

Krog. V 66. letu je umrla Bejek Marija, mati g. župnika pri Sv. Sebeščanu. Bolehala je dolgo vrsto let, pa je prenašala bolezen z Jobovo potrpežljivostjo. Prejela je vse zakramente za umirajoče, in to od svojega sina. Zapustila je sedem že preskrbljenih otrok, in to enega duhovnika in eno redovnico. Bila je žena molitve in usmiljena do vsakega reveža. Pokopali smo jo v nedeljo, 18. decembra. Pogrebne obrede je vodil ob asistenci sedmih duhovnikov g. dekan Krantz iz Tišine. Bila je častilka Srca Jezusovega in je tudi v petek umrla. Pogreba se je udeležilo tudi precej farnikov od Sv. Sebeščana in so tako pokazali svojemu g. župniku, da čutijo z njim. Rajni naj sveti večna luč! Preostelim žalujemo, posebno g. župniku Bejeku, naše iskreno sožalje!

Bukovnica je majhna občestna vas, ki leži med gozdom, obdanim z gričevjem, v mali kotlini ob bukovniškem potoku. Pokrajina je prav rodovitna, a zaradi slabih cestnih zvez precej osamljena in širši javnosti bolj malo znana, čeprav so tudi pri nas marsikateri zanimivosti. Pred kratkim je v Beogradu naredil naš rojak g. Stefan Glavač državni praktični izpit v poštni streki. Čestitamo! Protekli teden se je posrečilo dobrovniki orodnikom izslediti v naših gozdovih tri divje lovcu, ki so bili oboroženi s puškami in revolverji. Dva sta že prišla v roke pravice, a enemu se je posrečilo pobegniti. Upamo pa, da bo kmalu prišel delat družbo svojim tovarišem. Pred aretacijo je eden celo streljal na orožnike, a strel k sreči ni zadel. Doma so baje iz Medjimurja.

Naši rajni

ZOPET EDEN OD NAŠE STARE GARDE UMRL

Pri Sv. Urbanu pri Ptujju je zatisnil v Gospodu oči 13. decembra Alojzij Hamersak, eden naših najbolj zvestih, požrtvovalno-delavnih in najboljših mož iz stare dr. Koroščeve garde. Blagopokojni posestnik Hamersak je bil znan po velikem ugledu daleč po Slov. goricah. Urbanska rojstna župnija se ima ravno njemu zahvaliti za ves svoj poveljni prosvetni, politični in gospodarski napredek. Bil je soustanovitelj in nato dolgoletni tajnik domače posojilnice, predsednik gradbenega odbora, ki je zidal društveni dom. Pred mnogimi leti je ustanovil bralno društvo, katerega predsednik je bil vse do zadnjega. Z velikim veseljem je sodeloval tudi v verskih organizacijah in je zato tudi s takim veseljem sam postavil evharistični križ. Po svojem političnem prepričanju je bil vedno zvest pristaša dr. Korošca in borec za njegovo stranko. Bil je predsednik prejšnje krajeve organizacije SLS, sedanje organizacije JRZ pa je v njem imela močnega podpornika in dobrega svetovalca.

Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju, z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zavziva in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov. (Ogl. reg. S. br. 15.485/35.) 1133

»Slov. gospodar« je dolžan, da izreče blagemu Hamersaku v grob toplo zahvalo, ker je bil vsa leta njegov zvesti dopisnik, naročnik in širitelj po domači župniji.

Rajnemu neustrašnemu borcu za pravice slovenskega naroda bodo ohranili vsi številni, ki so ga poznali, in so njegovo delovanje občudovali, trajen ter hvaležen spomin! — Preostelim žalujemo naše iskreno sožalje!

Sv. Ana v Slov. goricah. V Bačkovi je umrl 4. decembra nagle smrti v 71. letu starosti Anton Rajh. Pokojni je bil vzoren krščanski mož in oče. Njegovo življenje je bilo skozi vso dobo trnjevo, nešteto hudih preizkušenj je preživel pokojnik, a vse je prenašal potrpežljivo kot se za Kristjana spodobi. Njegov pogreb pa je pokazal, kako je bil spoštovan in priljubljen v vsej okolici. Naj mu sveti večna luč — žalujemo naše sožalje! — Na Krembergu je 5. decembra nenadoma zatisnil oči po dolgi mučni bolezni v 56. letu starosti Viktor Senekovič, posestnik, gostilničar in mesar. S Senekovičem je ležal v grob vzoren krščanski mož in javen delavec, ki je posvečal svoje življenje dobri stvari, saj je bil dolgo vrsto let občinski odbornik in v zadnjih dveh letih član občinske uprave, kjer si je s svojim delom pridobil velike zasluge in ugled, bil je tudi kremenit narodnjak in vedno dober Slovenec, ki nikdar ni zatajil svojega prepričanja. Na njegovi zadnji poti na praznik 8. decembra ga je spremljala ogromna množica bližnjih in daljnjih prijateljev in znancev. Zadnje slovo je izrekel ob pokojnikovem grobu g. župnik Konrad Šeško v imenu vse župnije in kot njegov sosed. Orisal je življenje pokojnika, ki je bilo polno preizkušenj, prikazal je njegove zasluge za javnost in kot vzornega krščanskega moža. V imenu občinske uprave se je poslovil član uprave g. Petek Jakob, ki je izrekel marljivemu in vestnemu sodelavcu ter tovarišu ganljivo slovo. Pevski zbor pa je zapel nekaj žalostink in zemlja je zagrnila nepozabnega delavca in narodnega borca, ki ga ohranimo v trajnem spominu. Naj mu sveti večna luč, žalujemo pa naše sožalje! — Dne 9. decembra je umrl v cvetu življenja po nevarni zavrtni bolezni za posledicami vnetja 38 letni Zemljič Viktor, posestnik iz Ledineka. Pokojni Viktor, ki se je tako nepričakovano poslovil od nas, je bil globoko veren mož, katršnih je le malo, saj je pri-

stopal pogosto k mizi Gospodovi in bil dober cerkveni pevec. Dolgo vrsto let je služil v mari-borskem dijaškem semenišču in nato v bogoslovju, kjer je bil zelo priljubljen radi poštenosti in točnosti. Dragi Viktor! Poslovil si se od nas tako nepričakovano, občutno smo opazili farani, ko ni bilo več slišati Tvojega glasu v našem cerkvenem pevskelem zboru, vse bolj presenetljivo pa nas je zagrenila vest, ko smo zaslišali žalostno slovo naših zvonov od naše farne cerkve. Šel si po plačilo k Bogu in ni te več med nami. Uredil si si svoje življenje in zagotovil s skupnim domom lepo bodočnost. Smrt Te je iztrgala nepričakovano iz naše sreče in šel si po plačilo v nebeški vrt. Ti si nam bil vzor in kazipot in Ti nam ostaneš v spominu do svidenja nad zvezdami. Pogreb pokojnika je bil v ponedeljek, 12. decembra, ob veliki udeležbi ljudi od blizu in daleč. Naj mu sveti večna luč — žalujemo naše sožalje!

Sv. Jakob v Slov. goricah. Dne 10. decembra smo položili k večnemu počitku 80 letnega kmeta Jager Franca. Omenjeni je bolehal za hudo boleznijo ter je bil polnih 13 let v postelji. On, kakor vsi njegovi sinovi, ki so vsi ugledni posestniki, so stalni naročniki »Slov. gospodarja« ter so vzgojeni v strogo katoliškem in slovenskem duhu. Pokojni je bil brat že mnogo let pokojnega veleposesnika in župana Jagra v Zg. Jakobskem dolu in brat g. župnika Jagra Avgustina, ki pase čredo v št. Rupertu nad Laškim. Kako je bil rajni priljubljen, je dokazal pogreb, katerega so se udeležili razen pevskega zbora in številnih domačinov še številni pokojnikovi prijatelji iz Jarenine, Sv. Jurija v Slov. goricah in Sv. Ane v Slov. goricah. Rajnemu naj sveti večna luč — preostelim naše sožalje!

Apache. V Mahoveh je umrla najstarejša oseba v naši občini, Marija Tretnjak, in sicer v 99. letu starosti. Dokler je mogla, je šla vsak dan k sv. maši in je ni ustrašilo nobeno vreme. Do predzadnjega dneva je bil še njen spomin izredno svež. Naj v miru počiva — žalujemo naše sožalje!

Trnje na Dravskem polju. Vsemogočni je rešil zemeljskega trpljenja Franca Greif. Zemeljske ostanke rajnega so izročili materi zemlji 10. decembra. Zadnje pot so mu posodili vsi farani rojstne župnije in številni prijatelji sosednih far. Truplo je blagoslovil pred hišo žalosti g. župnik Polak. Domači pevcu so zapeli žalostinko, na kar se je pomaknil dolg spreved proti župni cerkvi, kjer je bila sv. maša. Bil je obče spoštovan, kar so pričali mnogoštevilni venci z napisi. Znan je bil kot umen živinorejec in gospodar. Po odpeti žalostinki so se vaščani razšli od svežega groba z zavestjo, da nas je zapustil mož, ki je storil mnoge koristnega za napredek domače vasi. Nezabnemu rojaku ohranimo časten spomin — žalujemo pa naše sožalje!

Društvene vesti

»Slomšekov dom« na Ponikvi ob juž. žel.

V vsakem večjem kraju Slovenije že ponosno stojijo prosvetni domovi, ki nudijo slovenski katoliški mladini potrebno izobrazbo. Le naša Ponikva kot zibelka velikega in svetniškega škofa A. M. Slomškega še ni imela prepotrebne prosvetnega doma. A vendar je v mladih srcih domačinov vzklopela misel in želja po »Slomšekovem domu«. In res, želja se je uresničila. Začela se je pred dobrim letom akcija za postavitve omenjega doma — se živahno razvila zbirka darov in slednjič se že bliža dan, ko bomo na Ponikvi slavili na štefanovo otvoritev »Slomšekovega doma«.

Za to priliko se Kat. prosvetno društvo prav pridno pripravlja za prvi nastop na odru velike nove dvorane z uprizoritvijo operete v dveh dejanjih »Mlada Breda«. Otvoritev bo na štefanovo

ob treh popoldne, a igra se na novega leta dan ponovi. Iskreno vabljeni!

Gradbeni odbor »Slomšekovega doma« je v ljudno zahvaljuj vsem darovalcem, ki so s prispevki pripomogli, da se je naša tolikoletna želja enkrat res uresničila. Prav lepa hvala voznikom za vse vožnje kamenja, opeke, peska, odvažanje zemlje itd. A vi, fantje?! Mnogo dni ste žrtvovali pri kopanju kamenja in temeljev, imeli skrb za nabiranje lesa, v nešteti večerih ste prijeli za krampe in lopate pri odvažanju zemlje in če bilo treba tudi do polnoči — samo, da je naš prosvetni dom polagoma rasel in rasel. Pa tudi na naša dekleta ne smemo pozabiti, kajti same ste nakopale ves potreben pesek, pomagale pri zbiranju denarja in drugega gradbenega materiala. Vsej naši zavedni mladini tisočera hvala za požrtvo-

valnost, agilnost in pogum! Z odkritim srcem lahko rečeš: Ponosni smo na svoj »Slomšekov dom« in prosimo naše vzgojitelje, da nam v novi dvorani nudijo katoliško prosvetno in gospodarsko vzgojo. — Na veselo svidenje na Štefanovo!

Sečnica ob Dravi. »Čitalnica« priredi na sveti večer, 24. decembra, ob pol devetih v Slomšekovem domu krasno igro »Luč z gora«. Vljudno vabimo vse, ki nameravate iti k polnočnicam, da se prej udeležite te lepe predstave!

Hoče. Prosvetno društvo vprizori za Štefanovo ob treh popoldne in ob pol osmih zvečer v Slomšekovem domu krasno novo igro v šestih dejanjih »Marijana«. V odmorih igra tamburaški orkester. Prvič se uprabi dragocena nova odrska scenarija v živih barvah. Bliznje in daljnje prijatelje vabi prav vljudno odbor.

Bralno društvo Sv. Križ pri Ljutomeru priredi na Štefanovo, 26. decembra, igro »Zapravljivec«, čarobna pravljica v osmih slikah.

Prosvetno društvo Veržej priredi na Štefanovo rimsko igro »Dekle z biseri«. Vabljeni!

Negova. »Dva para se ženita« na odru Prosvetnega društva v Negovi, in sicer na Štefanovo po večernicah. Kdor se želi do srca nasmejati, naj obišče to vprizoritev!

Velika Nedelja. Dramatski odsek vprizori na Štefanovo ob treh popoldne zgodovinsko igro iz časa kmečkih bojev »Za staro pravdo«. Nastopi 40 ljudi. Igra se ne ponovi. Pridite!

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Društvo »Ljudska knjižnica« vprizori na sveti večer in na Štefanovo po večernicah igro »Vrnitev«. Igra ima tri dejanja, je času primerna ter je zelo lepa. Prisrčno ste vabljeni vsi od blizu in daleč!

Središče ob Dravi. »Narodna prosveta« uprizori na Štefanovo in novega leta dan ljudsko igro v petih dejanjih »Guzej«. Nastopi 38 ljudi. Društvo hoče za božične praznike nuditi svojim gledalcem zopet nekaj novega in zanimivega. Kakor je bila igra »Krucik« zanimiva in napete vsebine ter je zadovoljila vse gledalce, tako bo tudi igra »Guzej« vodila gledalce po vseh Guzejevih potih, ropih in umorih z napetostjo in z zanimanjem. Začetek vsakokrat ob sedmih zvečer. Pridite!

Dopisi

CENJENIM DOPIŠNIKOM!

Po najsijajnejši zmagi pri skupščinskih volitvah je prejelo uredništvo od povsod toliko dopisov, kateri opisujejo zmagoviti potek volitev ter vse mogoče laži, podlosti in nasilja od strani agitatorjev za dr. Mačkovo listo, da jih žalibog radi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti. Popolna zmagata je na naši strani, združeni nasprotniki so poraženi, kakor še nikoli, in to dejstvo naj bo zadosten odgovor na klevetanja, katera so iznesli glede dr. Stojadinovič-Koroščeve liste, in na vse grožnje ter dejanske napade, katerih se je posluževala združena nasprotna družba napram našim neustrašenim agitatorjem in pristašem. Prinašamo v današnji božični številki le nekaj dopisov, iz katerih bodo čitatelji uvideli, kako presneto so se urezali mačkovi ob štajersko-hrvaški meji, kjer so si obetali najbogatejšo volilno žetev, a jim je toča naših volilcev zabila vse, da se ne bodo nikdar več drznili agitirati po obmejnih slovenskih krajih.

Slovenjgradec. Volitve v našem okraju nam dajo naslednjo sliko: najzvestejše je volila občina Razbor, vse glasove je odnesel naš kandidat g.

Theuerschuh. Za njo je Topolščica, potem št. Ilj pri Velenju. Glede na udeležbo je občina št. Ilj pri Velenju daleč pred drugimi, dosegla je dobrih 90%, za njo je prva Topolščica s 74.9%. V splošnem je pa okraj Slovenjgradec najboljši v Sloveniji, nasprotniki so dobili 8% glasov, za njim so Konjice, potem Gornji Grad. Kakor pa vemo, so vsi okraji storili svojo dolžnost.

Apače. V časopisju ni bil objavljen resničen izid volitev v naši občini. Prišteti namreč niso bili glasovi z volištva v Stogovcih. Pravilen izid z obeh volištva naše občine je sledeči: volilnih upravičencev je bilo 1231, za kandidata JRZ g. Snoja je bilo oddanih 559 glasov, za Mačkova kandidata Koresa in Skuhalo skupno 17 glasov.

Apače. Delavci, ki so zaposleni pri regulaciji Mure, so na dan volitev imeli priložnost, da se prepričajo, kako nezanesljivi prijatelji delavstva so nekateri njihovi predelavci. Ti predelavci so pred volitvami delavce navduševali za Mačka. Delavci so jim nasledili v toliko, da niso oddali svojega glasu za vladno, katera je delavstvu dala že toliko ugodnosti, a tudi za Mačka niso glasovali. Mačkovi hujšakači pa so na dan volitev čakali do večera, ko so pa uvideli, da se za Mačka stvar slabo razvija, so glasovali za dr. Stojadinovičvega kandidata g. Snoja. Delavci, ne za takšnimi voditelji, kateri gledajo samo na svojo korist, ne pa na splošno korist delavstva!

Slabo vreme

je vedno nevarno za Vaše zdravje in iz »brezpomembnega« prehlada se lahko razvije težka

in dolgotrajna bolezen. Zato vzemite takoj že pri prvih znakih bolezni svetovno znane

ASPIRIN

TABLETE Z BAYER-JEVIM KRIŽEM.

Oglaš. reg. pod S. br. 437 od 10. I. 1934.

Slovenska Bistrica. Na Štefanovo bo v Slomšekovem domu velezanimiva igra »Mlinarjev Janez« ali »Teharski plemič«. V njej se zrcali najpomembnejša doba slovenske zgodovine. Upamo, da prijatelji od blizu in daleč ne boste zamudili videti nekaj lepega in zanimivega. Nastopi 50 ljudi.

Poljčane. Prosvetno društvo priredi na Štefanovo igro »Slovenski božič«. Vrši se po večernicah v društveni dvorani. Vljudno vabljeni!

Šmarje ob Paki. Da se bomo čimbolj poglabili v svete skrivnosti božičnih praznikov, da bomo v lepi skupnosti preživeli par uric božičnega veselja ob skupni božični pesmi, nas vabi domače Prosvetno društvo na sveti večer in na Štefanovo popoldne v dvorano Fojan, kjer bomo lahko v božični proslavi poslušali lepo božično pesem in gledali božični misterij, Meškov »Henrik« — gobavi vitez. Da bodo vaši prazniki lepi, ne opustite prilike. Iskreno vabljeni!

Veržej. Naša občina, čeprav majhna, je bila letos dokaj delavna. Nabavila je telefon do poštnice postaje Križevci in se tako zvezala s svetom. Požrtvovalno gasilno društvo si je nabavilo motorno brizgalno, s katero bo laže in hitreje pomagalo v nesrečah. Ustanovila se je tudi podružnica Rdečega križa, ki je že razdelila nekaj podpor letošnjim popravljencem. Pridni smo bili pri volitvah, ker smo prišli v okraju na četrto mesto. Pogosto prosimo podpor za regulacijo Mure in smo bili uslišani, tako da so delavci dobili dokaj zaslužka. Tudi ceste so v veliki meri zboljšane. V veliki meri gre zahvala volilnim možem v občini, ki imajo še mnogo lepih načrtov.

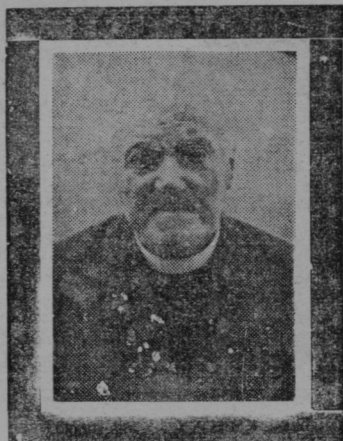
Zavrč. V vsej Sloveniji se je pri državnozborskih volitvah najbolj izkazala občina Zavrč, kjer nasprotni liste niso dobile niti enega glasu. Udeležba je znašala 75%. Vse glasove je dobila lista JRZ. Pomisliti je treba, da leži občina tik savske banovine ob hrvaški meji, kjer je promet precej živahen. Vsa čast zavednim volilcem! — Podel pa je bil napad s kamenjem, ki se je izvršil ponoči s hrvaške strani v Dubrovi na slovenske volilce.

Zavrč. Župnijski ubožni zavod v Zavrču se lepo zahvaljuje »Karitativni zvezi« v Mariboru in gospe Mariji Rozman, ravnateljici deliške mešče šole v Mariboru, ter g. narodnemu poslancu M. Krajncu za podarjene obleke in druge otroške potrebščine za uboge šolarje. Bog povrni!

Makole. Blaga Brumčeva mama je te dni slavila 80 letnico. Nihče bi ji ne prisodil te starosti, saj še vedno z veseljem čita katoliške časopise brez naočnikov. V svojem življenju je pretrpela mnogo žalosti, saj ji je umrl mož in šest otrok. Vso skrb je pa posvetila sinu Francelju, ki slušbuje kot upravnik pošte v Gornji Radgoni. Blagi mami k jubileju častitamo in ji želimo še mnogo srečnih in zdravih let!

Špitalič pri Konjicah. Pri volitvah je špitalič izmed vseh volištva v konjiškem okraju najbolje odrezal. Izmed 246 volilcev je volilo 193, torej 80%, samo JRZ nasprotniki niso dobili niti enega glasu. Zdaj je torej v špitaliču en jezik, ena vera, ena politika. Živio!

Šmarje pri Jelšah. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva ima 26. decembra 10. redni letni občni zbor v osnovni šoli takoj po tihi sveti maši. Po običajnem dnevnem redu se bo predvsem obravnavalo o jabolčnih sortah, katere naj bi se ob priliki ankete vnesle v dokončni sadni izbor. Ker je stvar nujna, se vabijo vsi sadjarji iz občin Šmarje, Zibika, Sv. Stefan, Sv. Vid pri

Jakob Kitak, 89 letni zlatomašnik, je umrl v Bočni pri Gornjem gradu

Grobelnem ter iz Sladke gore, da se občnega zboru v velikem številu udeležijo.

Podčetrtrek. Sosedni Hrvatov smo, zato smo doživeli nekatere posebnosti ob volitvah. Pri naših sosedih je moralo vse iti volit in vsi so morali

Bej iz Tunisa vlada pokrajino in mesto Tunis pod pokroviteljstvom Francije. Italijani zahtevajo za svoj življ v Tuniziji avtonomijo. Radi italijanskih zahtev je nastal spor med Italijo in Francijo

voliti dr. Mačka. Voditelji hrvaškega gibanja so znali dati toliko odločnosti ali tako pritiskati, da je vse ubogalo. Nasilni so bili celo pri nas. Enega naših posestnikov so dobili na cesti in ga prisilili, da je moral vpiti: Živijo Maček! Večina naših ljudi je bila pa toliko odločna, da ni pripustila, da bi govoril kandidat dr. Mačka g. Nejedly na svojem volilnem shodu v Imenem, ki ga je priredil pred volitvami. Prišlo mu je precej Hrvatov pomagat, a so ostali tihi in mirni, ker so videli enodušno voljo volilcev, da hočejo glasovati za slovenskega voditelja dr. Korošca in imeti svojega slovenskega poslanca dr. Ogrizeka. Hrvate je to bodlo in so se maščevali v nedeljo, 11. decembra, ko so se popoldne vračali z volišča skozi Imeno. Potrgali so volilne letake na hiši Prahove gostilne, na hiši g. Josipa Počivavškega, kjer so v hišo metali kamenje, in na hiši g. Matevža Pajka. Tam je nekdo metal ponoči na letake tudi blato. Čudni so naši sosedje Hrvati. Njihovega voditelja bi po njihovem morali slaviti še ml, a našega voditelja bi naj bilo njim dovoljeno grditi po mili volji. Tega še niti volilni boj ne prenese. Celo oni bi naj določali, kdo naj bo naš voditelj! — Taka odločnost in edinost bi morala biti pri nas za našo stvar! Seveda, če imamo mi vedno take ljudi, ki

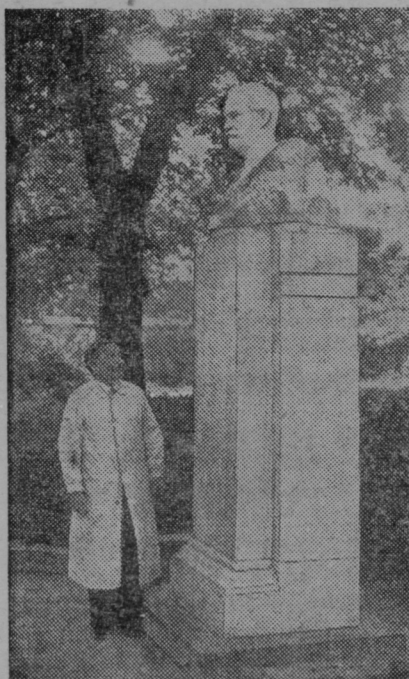
jim več velja vsak tuj človek, naj bo kdor koli, samo da domačin in Slovenec ni, le da je tujec, bo dober za voditelja, potem nam bo lahko vsakdo postavljaj vodnike — a kakšne? A kaj bi Hrvatje z nami delali, če bi nas oni vodili, so pokazali zadnji dogodki...

Sv. Barbara v Haložah. Dne 30. novembra je na univerzi v Zagrebu promoviral za doktorja vsega zdravilstva naš domačin g. Franc Rakuš, posestniški sin iz Pohorja iz ugledne in poštene krščanske hiše, kamor prihaja naš »Slov. gospodar« že od nekdaj. Mladi gospod doktor je kot gimnazijec, pozneje pa do konca študij, bil vedno kot odličnjak in kot prvi odličnjak je tudi dokončal svoje težke študije iz vsega zdravilstva. Sedaj je že nastopil vojaško službo v Beogradu in po treh mesecih bo že zdravil vojake. Ugledni rodbini in mlademu gospodu doktorju častita tudi »Slov. gospodar« in vsi njegovi rojaki!

Sv. Barbara v Haložah. Volitve so minule in zmago smo izbojevali, četudi se od jeze obesijo vsi naši mačkovci. Nič jim ni pomagalo pobijanje šip našim pristašem in agitatorjem. Tuji grožnje, laži in obljube n'so nikogar pridobile, temveč so radi tega zgubili svoje mnoge pristaše. Nasilje rodi odpor in z nasiljem se ne pridobivajo volilci.

Dr. Neuman, voditelj Nemcev v Klaipedi (Memel) govori svojim pristašem

Prvega je ozdravil Pasteur s svojim zdravilom proti steklini devetletnega Jožefa Meister pred 50 leti. Meister je danes vratar Pasteurjevega zavoda v Parizu in ga vidimo na sliki pod kipom svojega rešitelja. — Desno: Sliki iz Karpatske Ukrajine: Kmečka Rusinka in lesena rusinska cerkev.

Orožniki že vedo, kdo je izmed agitatorjev za opozicijo pobijal šipe in metal kamenje v sobo našega agitatorja v Paradižu. Menda ni bilo nikjer takega sovraštva proti nam kot pri nas. Ljudstvo, volilci, Barbarčani so dali nezaupnico mačkovcem in zahtevamo, da se naj odstranijo tudi z občine! — Sadjarska podružnica ima na štefanovo po rani sv. maši v šoli svoj redni občni zbor in kmetijsko predavanje. Predaval bo upravnik tukajšnje banovinske trsnice in drevesnice g. Emeran Stoklas. Člani in prijatelji sadjarstva so v ljudno vabljeni!

*

Volilni izid po strankarski pripadnosti

Na osnovi volilnih izidov so posamezne stranke in skupine dobile pri volitvah dne 11. decembra sledeče število glasov:

1. Jug. rad. zajednica	1.587.428
2. Hrv. seljačka stranka	733.523
3. Demokratska	150.687
4. Sam. dem. stranka	128.198
5. Jug. nac. stranka	125.767
6. Zemljoradniki	113.397
7. Aca Stanojevič	66.883
8. Dim. Ljotić	30.634
9. Hodžera	30.436
10. V. Djordjevič	25.000
11. Žika Topalović	15.240
12. Drag. Jovanović	12.899
13. Kmetško-delavska	7.562
14. Hakija Hadžić	4.168
15. Kukovec	3.116

Skupaj 3.035.438

*

Pravilnik zavarovanja

§ 1. »Slov. gospodar« prostovoljno zagotavlja, da po svojem zavarovalnem odseku celoletnemu naročniku, ki je vplačal 32 din tako, da ima pred koncem januarja 1939 plačano naročnino do konca leta 1939, zavaruje v letu 1939 njegovo stanovanjsko hišo, kamor »Slov. gospodar« prihaja, za 1000 din. Gospodarska poslopja niso zavarovana.

§ 2. Podpora se izplača, če pogori hiša tako, da ni mogoče v njej stanovati.

§ 3. Prevžitar, član družine ali nameščenec ni deležen zavarovanja.

§ 4. Lovske, gozdne in viničarske kočice niso zavarovane.

§ 5. Podpora se ne izplača, ako je naročnik požar sam povzročil, ako je povzročitelj požara že poravnal sam vso škodo, ako je bila hiša višje zavarovana kakor je bila vredna, ako bi požar nastal vsled upora, vojne, eksplozije. Vsak spor rešuje samo zavarovalni odsek in je vsako sodno postopanje izključeno, ker je ta podpora povsem prostovoljna.

§ 6. Prijava požarne nesreče se mora izvršiti vsaj v teku enega meseca po nesreči. Poznejše prijave se sploh ne bodo mogle vzeti v pretres. Da bodo prijave točne, bo dobil vsak od zavarovalnega odseka posebno polo, na kateri bo treba vse vpisati in dati potrditi.

§ 7. Podpora se izplača v gotovini po pošti. Vsak naročnik, ki je dobil zavarovalnico, pa je dolžan pridobiti vsaj dva celoletna naročnika.

§ 8. Oni, ki je podporo prejel, je dolžan dati oznaniti z občinskimi naznanili pri cerkvi, da je podporo »Slov. gospodarja« prejel.

Zavarovalni odsek.

Kako si pomagam?

Če imam položnico, pa je ne znam spisati:

Nesi jo v nedeljo, ko greš k službi božji, s seboj, prosi po maši ali v župnišču ali v hranilnici ali pri prijatelju, da ti jo napiše. Nekatere pošte imajo tudi prostor, kjer se lahko to napiše.

Če nimam položnice:

Na vsaki pošti morajo biti na razpolago splošne položnice. Kupi jo za 25 par in vpišeš na nje vse tako kot na naši položnici. Dodati moraš le našo čekovno številko: 10.603.

Če tudi teh položnic ni:

Piši dopisnico na Upravo »Slov. gospodarja«, Maribor, Koroška cesta 5, da ti naj pošlje položnico! Ko jo dobiš, ne shranjуй je, kar na pošto z njo!

Če pa nimam denarja?

To je pa že bolj težko vprašanje, ki ga mi ne moremo kar tako rešiti! Imamo pa nekaj nasvetov za to: Bolje je izposoditi si 32 din kot pa naročnino plačati šele po januarju, ko nisi več v seznamu zavarovanih. Gotovo imaš v kraju znanca, ki bi ti posodil, ali ti naprej plačal za mleko, za jajca, za druge reči, ki mu jih sicer v teku leta pročajaš, nekateri celo dobijo denar naprej za delo, ki ga bodo opravili spomladi.

Ne odlašaj!

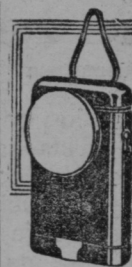
Zgodilo se je že večkrat, da je odpadlo izplačilo, ker so dotičniki plačali prepozno, misleč, da je vseeno. Pa ni vseeno! Zavarovalni odsek mora strogo po pravilniku zaključiti seznam zavarovanih, ki so plačali vsaj do konca meseca januarja 1939 celoletno naročnino 32 din.

Novim naročnikom!

Zelo nam ustrezajo novi naročniki, ki napišejo na položnico na srednjem delu zadaj: »Sem nov naročnik.« Na tem prostoru sme vsakdo napisati, kar hoče, mu ni treba za to nič posebej plačati! Lahko tudi po dva ali trije skupaj plačajo, vendar morajo toč-

15 sinov je rodila italijanska kmetica Ivana Lucchini Ucelli. Imenovano mater bo Mussolini dne 24. decembra, na materinski dan, v Rimu slovesno sprejel in odlikoval. Na sliki vidimo mater z možem in najmlajšima sinčema.

Žepne svetilke

izdeluje edino domačo tvornica

IVAN PASPA I SINOV

Zagreb, Koturaška 69

ne naslove na drugi strani položnice napisati!

Dne 24. decembra denarni zavodi v Mariboru ne urađujejo.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda v malem oglašju stane Din 1.— (Prekliči, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—, — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Stalno službo dobi priden in pošten konjar, močan, pri Drogenik, mlin, Poljčane. 1842

Viničar se sprejme, 5—6 delovnih moči, pod najboljšimi pogoji. Tudi sta lahko dve družini. Približni letni zaslužek nad 10.000 din, njiva, drva, stanovanje in še drug deputat prosto. Vprašati pri g. Anton Zemljič, Maribor, Gajeva ulica 9. 1846

Šafer za sadno in vinogradniško posestvo v Jeruzalemu pri Ljutomeru z delovnimi močmi se takoj sprejme. Ponudbe upravi lista pod »Jeruzalem 1781«.

Iščem oženjenega hlapca in deklo, trezna in poštena, vajena vseh kmetijskih del, posebno pri živini. Nastop z novim letom. Predstaviti se eno prihodnjih nedelj ali na praznik. Majzel Franc, posestnik, Bistrica pri Rušah. 1795

OZNANILO.

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvoril pri Sv. Lenartu v Sl. gor. 15

(prej gostilna Sekol) trgovino z usnjem in čevljarскими potrebščinami. Prevzem tudi vseh vrst kož v delo, katere se pri Sv. Trojici izdelujejo. Nakup svinjskih in drugih kož. Z odličnim spoštovanjem

Karel Kirbisch

Dražbeni oklic.

IV I 358/38—11

Dne 13. februarja 1939 ob pol 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin:

zemljišk. knjiga: Sv. Lovrenc vl. št. 66

cenilna vrednost: din 270.044.50

vrednost pritliklin: din 18.800.—

najmanjši ponudek: din 180.029.75

Vodij znaša din 27.004.50

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru,

dne 29. novembra 1938.

1855

VRVICO

narodno, v narodnih barvah dobite

v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

Ukradena nevesta

Reimmichlova povest podomačena

12

Ta strah in ta večna negotovost, kaj bo, sta Hanzeja grizla in nista bila nič kaj prida za njegovo zdravje. Vedrost in veselje ga je minulo; ljudi, ki so ga vsi pomilovali, pa se je izogibal, kolikor je le mogel, in se je posvetil delu. Leja ga je vsak dan bolj skrbela. Na celovško pismo in še na drugo in tretje mu ni odgovorila, sploh ni bilo ne duha ne sluha o njej. Sredi oktobra je pisal v Žabnice na gostilno Plemelj in prosil, naj mu sporočijo, če je gospodična Leja Mak še tam. Na to je dobil odgovor, ki mu je naznanil, da je gospodična svojo službo dne 13. septembra kar na hitro zapustila, češ da mora takoj domov.

Torej je bila Leja v Žabnicah v službi in jo je takoj spet pustila! Zakaj neki? Kam neki se je obrnila? Pač gotovo v Trbiž k svojim starim znancom.

Hanzej je torej napisal prav vljudno pismo na Lejina trbiška dobrotnika in ju vprašal, ali je Leja pri njih. Že dva dni potem je dobil gospodarski odgovor, češ da jima je Leja pred tremi meseci pisala, da se bo v kratkem poročila, po tistem pa ni dala več glasu od sebe in tudi blizu je ni bilo.

Žalostni mož zdaj ni vedel ne kod ne kam. Nič drugega mu ni ostalo kakor potrpljenje, da se Leja spet oglasi.

Prve dni novembra so vedeli jeziki v Grabnjah hudo reč. Tu in tam so se pojavili marnji, da se Žnidarjeva druga žena ni po nesreči ubila, ampak da jo je nekdo ubil; Hanzej da jo je, ko jo je na svojem potu po gozdu srečal, potisnil čez Homsko skalo; Leja da je vse to na večer pred poroko povedal nekdo, ki je bil priča zločinu, ali da je bila tedaj tako iz sebe zaradi tega, da si od poroke ni upala odstopiti; po poroki pa da jo je navdal tak stud in strah pred zločincem in je raje zbežala, kakor da bi z morilcem živela kot žena; Črni Peter, ki o tej reči gotovo še več kaj ve, ji je pri begu pomagal.

Ti marnji so Hanzeja tem bolj pekli, ker ni mogel nikogar za jezik prijeti. Če bi bil hotel tiste, ki so take marnje širili, tožiti, bi se bilo utegnulo zgoditi, da bi se bila začela vsa reč razpletati in še sam bi bil svojo ženo stiščal pred sodnike. Zase si ni bil v strahu, saj se je lahko opravičil. Nesreča se je zgodila 7. julija 1927., njega pa takrat niti ni bilo v Grabnjah, ker je bil od 1. do 14. julija v gozdarskem tečaju v Celovcu.

Sicer pa Hanzej ni dolžil pravega, če si je mislil, da je te marnje spletel Tonč. Ni bil Tonč, ampak Trotov Miha, ponesrečene Žnidarice brat. Tonč in jezični Miha se nista mogla. Miha pa je tudi imel jezik kakor sedem kvatrnice ne; ko pes je vohal okoli in če je na kom izvolal kaj sramotnega, je to oznanil po vsej fari. Tonč ga ni mogel. Miha pa bi mu bil stopil navzkriž, kjer bi mu bil mogel. Na Hanzejevi ženitnini se je prav peklenko veselil, ko je videl, kako je Tonča zadelo, čeprav je ta s svojim divjim ukanjem hotel bridkobo svojega srca zakriti. Prežal je dalj časa nanj in, ko je Tonča ujel malo v stran od ljudi, se je — kakor slučajno — nameril nanj. Kar pri priči ga je začel porogljivo zbadati:

»Tonč, kaj, ali te res niso povabili? Če nikogar drugega, tebe bi bil ženin že moral.«

»Zlodej, ti! Ko bi ti vedel, kar jaz vem, bi tudi ne šel med svate,« je bruhal Tonč v jezi iz sebe.

»Tu sem pa radoveden. Kaj pa veš takega?«

»Da se ti todi smoliš, ker si gladoven in žejen; ko vendar ves svet ve, kako sta si bili tvoja sestra in Žnidarjeva Leja.«

»Hehehe, saj nikjer na svetu ni te navade, da bi se mačeha in pastorka čez vse ljubile.«

»Tudi tega prismojenega gizdalina, Hanzeja, tvoja sestra ni marala. Zdelavala ga je kakor smrkovca in še trohice dobrega ni vedela o njem.«

»Če se imata prav rada dva, se včasih tudi grizeta, hehehe.«

»To je enkrat ena, da nihče ni bil bolj vesel, če je vrag tvojo sestro vzal, kakor ta Hanzej. Ti pa snudiš okoli njegove ženitovanske mize, sram te bodi!«

»Ti!! Če te je Leja razkurila, ko ti je po nosu dala, se nikar ne znašaj nad mojo rajno sestro! Moja sestra je bila dobra žena.«

»Da, tako dobra, da ga v vsej dolini ni človeka, ki bi ga s svojim hudim jezikom ne bila umazala.«

»Bolje hud jezik kakor dolg nos. Kajne, Tonč, to ti lahko potrdiš, hehehe.«

»Hanzej mi bo še krvavo plačal!« je Tonč vzkrikel; v svoji divji jezi je dodal še nepremišljene besede: »Tvoja sestra je že plačala za svoj jezikasti jezik. Je imel vrag že zakaj, da jo je treščil čez Homsko skalo.«

»Kdo? Kaj? Kako? Kaj praviš? Da je Hanzej tvojo sestro čez Homsko skalo vrgel?« je sršal dedec.

»Tega nisem rekel... O Hanzeju nisem črnil nobene!« je zasopihal Tonč, napol prestrašen, napol jezen. »Uhlje si umij, da boš prav čul! Jaz sem le o vragu dejal, da je tvojo sestro pobral.«

»Tebe bi bil moral že davno pobrati,« je dedec jezikal.

»Ti si mu pa še na zemlji potreben, ker takega vraga in lumpa in grduna nima v vsem peklu ne, kakor si ti.«

S tebi besedami je Tonč presekal prepir in se zasukal, Miha pa je obstal s penami na ustih.

Šele ko je sedel po poroki pri bogati mizi, sta ga mastna pečenka in zlahtna kapljica potolažili. Pa še pri mizi je z očmi venomer iskal, kje bi kaj narobe zagledal. Kaj čuda tedaj, če je opazil, kako čudno preplašena je nevesta! Odslej ni obrnil pogleda od nje. Zvitemu dedcu tudi ni ušlo, ko je Peter Leji pomignil. Kar vesel je bil, ko se mu je zdelo, da je ženin nejevoljen, ker se mu je dala nevesta od poročne ukrasti; še bolj pa se je veselil, ko je delj, kakor bi bilo za norce prav in spodobno, ni bilo od nikoder in so jeli svatje že godrnjati; ko pa je bilo očitno, da je nevesta izginila in ušla, je svoje veselje komaj skril.

Vse marnje, ki so po tem ponesrečenem ženitovanju krožili po fari, je pobral in začel tuhtati in premišljevat, zakaj neki je samo nevesta izginila. Ko je tako prisluškoval, kaj se ljudje menijo, mu je spomin uhajal vedno spet na Tonča in njegove dvoumne besede: da nekaj ve, česar drugi ne vejo — da bo Hanzej že še videl — da je vrag njegovo sestro čez Homsko skalo vrgel — in kar iznenada se mu je zdelo vse jasno: Hanzej je Žnidarico, Lejino mačeho, ubil...

To mu je bilo jasno in še tem bolj, ker je mislil o ljudeh vedno rajši hudo kakor dobro. Ali dedec ni bil le hudoben, ampak tudi prebrisan in previden. Zato dolgo ni zinil nikomur kaj o tem, česa vsega Hanzeja dolži in sumi. Tedaj pa je prilika nanesla, da je pred sinsvetmi srečal v Borovljah Maclo Lizo, staro beračico, ki so se je zaradi njenega hudega jezika sedem far naokoli bali. Ker je mislil, da ga ne pozna, se ji je po poti pridružil in, ko sta bila v pogovoru, ji je začel pripovedovati, kaka je prav za prav resnica o Hanzeju in njegovi ukradeni nevesti. Seveda mu je morala poprej obljubiti, da bo vso reč zase obdržala in je nikomur ne bo pravila.

To je zdaj bilo, kakor da je dal pripoved pri fari javno oklicati: drugo jutro že se je novica začela po dolini širiti.

(Dalje prihodnjič)

Vse šolske potrebščine

dobite najceneje in najboljše v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj!

Nov most med Ameriko in Kanado

Dne 1. avgusta so izročili javnemu prometu novo zvezo med Kanado in ameriškimi Združenimi državami. To je most, oziroma sistem mostov, ki držijo čez reko Sv. Lovrenca ob Ontarijskem jezeru. To je most »tisočev otokov«, ki je dobil svoje ime po tem, ker se razteza skoro 18 km daleč čez otočje in sestoji prav za prav iz petih mostov. Stroški za zgraditev mostu so znašali dva in pol milijona dolarjev. Novi most je 110 km oddaljen od Ottawe in približno 550 km daleč od Newyorka. Tako v Ameriki kakor v Kanadi gradijo zdaj tudi ceste, ki bodo vezale najprometnejše žile obeh dežel z novim mostom.

Tehniški velikani

Največje letališče na svetu bo novo letališče v Berlinu-Tempelhofu, ki so ga v surovem stanju že dogradili. — Najmočnejšo iz ene enote sestoji lokomotivo imajo nemške državne železnice. Ta stroj je sposoben z brzino 150 km na uro vleči vlak, ki tehta 700 ton, in to čez gorato pokrajino. — Največjo dolinsko pregrado na svetu predstavlja danes Boulderski jez v Zedinjenih državah s prostornino 3,9 milijonov kubičnih metrov. Umetno jezero, ki so ga ustvarili s tem jezero, bo vsebovalo 37 milijard kubičnih metrov vode. Toda novi jez ob izlivu reke Grand Coulee v reko Kolumbijo v državi Washington bo vseboval 10,3 milijone kubičnih metrov in bo zadrževal 45 milijard kubičnih metrov vode. Ta jez, ki ga bodo dovršili po vsej priliki še letos, bo s svojo dolžino 1420 m triinpolkrat večji od Boulderskega jeza. — Največja električna centrala na svetu bo stala prav tako ob jezu Grand Coulee. Obratovati bo začela nekako v treh letih in bo imela 2,7 milijona konjskih sil zmogljivosti. — Najdaljši telefonski kabel na svetu bo 700 km dolgi podmorski kabel med Sicilijo in Tripolisom. Ta kabel so že začeli polagati.

Kmečka trgovina

Mednarodne gospodarske težnje

Nemška trgovina čimdalje bolj usvaja trg na vzhodu in jugovzhodu Evrope. Angleškim gospodarstvom to ne gre v račun, zato so napeli vse sile, da si ta trg pridobijo nazaj. Doslej so angleška gospodarska podjetja v tej borbi nastopala posamezno, sedaj so se pa na namig angleške vlade združila, da skupno konkurirajo z nemškimi tekmece. V ta namen se je sklenila pred nedavnimi tudi tako zvana anglosaška gospodarska zveza med Anglijo in Severno Ameriko. Bati se je, da spet ne bo ta gospodarska tekma med Nemčijo in anglosaškim gospodarstvom blokom izzvala vojne. V anglosaški gospodarski blok bo menda kmalu zlezla tudi Rusija, saj se je njen promet s Severno Ameriko povečal v zadnjem času za 30 milijonov dolarjev. Nemčija ima v tej tekmi to prednost, ker obenem kot industrijska država, ki ji surovin in agrarnih proizvodov primanjkuje, kupi od agrarnih držav njihove pridelke, dočim ima anglosaški blok teh proizvodov sam dovolj. Na ta način je razumljivo, da so države jugovzhodne Evrope v zadnjem času navezale tesne gospodarske stike z Nemčijo, med drugimi tudi naša država. Ti stiki bi bili še tesnejši, ko bi Nemčija plačevala z denarjem (devizami), ne pa samo z blagom (kliring). Nemško trgovino ubija v veliki meri tudi to, ker Nemci hočejo obenem povsod vsiliti svoj nemški značaj, kar pa rodi odpor.

Cene goveje živine

Voli. V Mariboru so na zadnjem sejmu bili debeli voli po 4—5 din kg žive teže, poldebili pa po 3—4 din, plemenski pa po 3.75—5.50 din. V Kranju so bile cene nekoliko višje: debeli voli so se plačevali po 6 din za kg, poldebili po 5.50, plemenski pa po 5 din. V kočevskem okraju na Dolenjskem (Videm) plačujejo debele vole po 5.50 din, poldebile po 4.75—5.25 din. V Brežicah se plačujejo debeli voli po 5 din, poldebili po 4.50 din, plemenski pa po 3.50 din.

Biki za klanje so se prodajali v Mariboru in okolici po 3—4.25 din za kg. Po ostalih sejmih je bilo malo bikov na prodaj. Plemenski biki so pa seveda dražji, ker jih je malo na razpolago. Plačujejo se po 6—7 din za kg.

Krave. V Mariboru in okolici so bile debele krave po 3.50—4.25 din za kg, plemenske po 3 do 4 din, molzne krave 3.50—4.75 din, klobasariče pa po 2.25—3 din za kg. V breziškem okraju se plačujejo debele krave po 4 din, plemenske krave mlekarice po 3.50 din, krave za klobasarje po 2 din. V okolici Ljutomerja debele krave po 4 din, plemenske 3.50 din, klobasarice pa po 2.50 din. Na Gorenjskem v okolici Kranja debele krave po 5.25 din, plemenske po 4.75 din, klobasarice po 4.25 din. Na Dolenjskem v kočevskem okraju debele krave 3.75—4.50 din, klobasarice pa po 3—3.50 din za kg.

Telice in mladi junčki. V Mariborskem okraju 4—5 din, v okolici Brežic 4—4.50 din, v Ljutomeru 4—4.50 din, v Kranju 5—5.75, na Dolenjskem 4.25—4.75 din.

Teleta. V Mariboru 5—6.50 din, v Brežicah 4.50—5.50 din, v Ljutomeru 5—6 din, na Gorenjskem 6.50—7.50 din, na Dolenjskem 6—7 din za kg žive vage.

Svinje

Plemenske svinje se prodajajo večinoma na čez po komadu. Na sejmu v Mariboru so se prodajale 3—4 mesece stare svinje po 220 do 270 din, 5—7 mesecev 315 do 420 din, 8—10 mesecev 500—580 din, eno leto stare 680—900 din. V Ptujju so se prodajali 6—12 tednov stari prasci po 50—135 din, na vago pa plemenske svinje po 7—7.25 din za kg. V Kranju mladi pujski, stari 7—8 tednov, 145—290 din za komad, na Dolenjskem pa mladi pujski 140—170 din komad.

Pršutarji. V Mariboru 6.50—8.50 din za kg žive vage, 1 kg mrtve vage pa po 8.50—11.25. V Ptujju 7.25—7.75 din, v Ljutomeru po 7 din, v Brežicah po 8 din, v Kranju 8.50—9.50 din za 1 kg žive vage.

Debele svinje. V okolici Maribora kupijo te sproti mesarji in špeharji, zato teh na mariborskih sejmih ni. Plačujejo se okrog 8 din za kg žive vage. V Ptujju so po 8—8.50 din, v Ljutomeru po 9 din, v Brežicah po 9 din, v Kranju po 10.50 din za kg žive vage.

Meso

Govedina je v Mariboru 8—12 din, v Ljutomeru 10—12 din, v Brežicah 10—12 din, v Kranju 10—12 din.

Svinjsko meso je v Mariboru 12—14 din, v Brežicah 16 din, v Ljutomeru 14 din, v Kranju 14 din.

Slanina (špeh) je v Mariboru 13—15 din, v Brežicah 17 din, v Ljutomeru 18 din, v Kranju 19 din.

Med

V okolici Ljutomerja 16 din za kg, v Brežicah 16 din, v Kranju 22—24 din za kg.

Koža in volna

V Ljutomeru telečje kože 12 din, surove svinjske kože po 10 din, v Brežicah goveje surove 8 din, telečje 12 din, svinjske 4 din, v Kranju goveje 8—11 din, telečje 11 din, svinjske 6—8 dinarjev za kg.

Neoprana ovčja volna je v Kranju po 24—26 din, oprana pa po 34—36 din za kg.

Vino

V breziškem kraju se navadno mešano vino prodaja po 4.50 din liter pri vinogradniku, finejše sortirano vino pa po 7 din liter. V okolici Ljutomerja se prodaja navadno mešano vino pri vinogradnikih 4—5 din, finejše sortirano vino pa po 5—7 din liter.

Žito

Pšenica. Maribor 150—175 din, Brežice 150 din, Ljutomer 150 din, Kranj 190 din, Novi Sad 80—140 din 100 kg.

Rž. Maribor 150 din, Brežice 145 din, Kranj 185 din, Ljutomer 125 din, Sombor 135 din 100 kg.

Ječmen. Maribor 150 din, Ljutomer 115, Kranj 185 din 100 kg.

Krompir. Maribor 65 din, Brežice 80 din, Ljutomer 55 din, Kranj 80—100 din 100 kg.

Fižol. Brežice 225 din, Ljutomer 250 din, Kranj 250—300 din 100 kg.

Krma

Seneno. Maribor 70—75 din, Brežice 55 din, Ljutomer 40 din, Kranj 80 din 100 kg.

Slama. Maribor 45 din, Brežice 25 din, Ljutomer 25 din, Kranj 50 din 100 kg.

Sadje

Jabolka. Maribor 3—6 din, Brežice 3.50, Ljutomer 4 din za kg. — Suhe češplje. Maribor 8—12 din, Kranj 10 din kg. — Šipek 3 din kg. — Orehi celi 10 din, luščeni 32 din.

Zelenjava

Čebula kg 3—4 din, česen 6—10 din, glava zelja 0.50—3 din, kislota zelje 3 din, kislota repa 2 din, karfižola 8 din kg, glava solate 0.50—1.50, endivija 0.25—1 din, kup radiča, motovilca, špinacije in vrtnega korenja 1 din.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Odvetnik terjaja previsoke stroške — rubež dote? F. M. Najeli ste odvetnika, ki je vložil zasebno tožbo, Vas zastopal pri eni razpravi in napravil priziv, za kar zahteva 720 din za stroške in zaslužek. Premoženja nimate razen terjatev zoper brata na izplačilo dote, katera je zastavopravno zavarovana na bratovem posestvu. — Zahtevek odvetnika je očitno pretiran. Za tožbo sme zahtevati nagrade 80 din, za razpravo — ako ni trajala preko pol ure — 80 din, za nadaljnje pol ure 40 din; takse znašajo za pooblastilo 30 din, za tožbo 15 din, za polurno razpravo 15 din. Razsodnina bi znašala 75 din, a menimo, da sodba ni bila izrečena, ko pišete, da mora vsaka stran plačati svojega zastopnika, kateri izrek v kazenski sodbi ni mogoč, marveč le pri poravnavi. Priziv stane 80 din nagrade in 75 din takse za sodbo. Pritožba 80 din nagrade in 15 din takse. Za dopise je plačati po 11.50 din, za pisanje vlog po 1 din od strani. Svetujemo Vam, da predlagate pri sodišču, kjer se je vršila razprava, sodno odmero stroškov in nagrade Vašega zastopnika; mi namreč brez vpogleda v spise ne moremo dati povsem zanesljivega mnenja. Kolikor bo sodišče odmerilo, toliko pač plačajte. — Odvetnik sme v izterjavo svojega zahtevka poseči na Vašo doto in zahtevati od brata, da mu izplača dolžni znesek, ako je dota že zapadla v plačilo; ako še ni, bi moral dotlej počakati. V

Za Božič

tople
copate!

Perutnina

Kokoš 18—25 din, par piščancev 20—65 din, gos 40—55 din, puran 30—75 din, raca 16—22.

Mlečni izdelki

Liter mleka v Mariboru 2 din, v Brežicah 1.50, smetana 10 din kg, surovo maslo 26 din, čajno maslo 28—32 din, domači sir 10 din kg.

Jajca

Zaradi močnega povpraševanja po svežih jajcih in slabe produkcije je tendenca na domačih tržiščih čvrsta. Povprečno se plača jajce po 80 par. V tujini je položaj naslednji: zaradi velikih ponudb z vseh strani je tendenca v švicarščini in se kupuje le najpotrebnejše blago. V Nemčiji plačuje državni urad za uvoz jajc nizke cene za tuje blago.

Oddaja jajc za valjenje

Ze neka let vrši kr. banska uprava akcijo za razširjenje naše domače štajerske kokoši s tem, da vsako pomlad dobavlja valilna jajca v kokoših rejstkih središčih in jih oddaja po znižani ceni naročnikom. To akcijo bo banska uprava izvajala v še večjem obsegu nastopno pomlad. Naša domača štajerska kokoš je od strokovnjakov in od rejcev priznana kot najboljša kmečka kokoš, ki edina ustreza našim gospodarskim in krajevnim razmeram. Z dobavo valilnih jajc si lahko vsak rejec kokoši z majhnimi stroški nabavi prave gospodarske kokoši. Naročila za valilna jajca zbira občine, kmetijske organizacije in šolska vodstva. Naročniki plačajo za kos 1 din, in sicer takoj pri naročilu, a najkasneje do 20. januarja 1939. Natančnejša navodila se dobijo pri ustanovah, ki naročila sprejemajo.

slednjem primeru bo najbrž predlagal vknjižbo nadzastavne pravice.

Plačilo pravnih stroškov, ako zmaga tožnik le s četrtino zahtevka. M. F. Tožnik je trdil, da je kupil 15.000 kg jabolka, da mu jih prodajalec-toženec ni izročil, da je radi tega moral jabolka kupiti drugod in plačati 4000 din več. Sodišče je smatralo za dokazano, da je imel prodajalec jabolka le 3200 kg. Vprašate, ali je prav, da mora toženec plačati polovico stroškov tožbe in pa svojega zastopnika. — Ako se je razpravljalo le o množini jabolk in je sodišče tožbenemu zahtevku ugodilo le sorazmerno manjši količini — torej le do približno ene četrtine, bi moral po našem mnenju tožnik povrniti tožencu tri četrtine toženčevih stroškov, toženec tožniku pa le eno četrtino tožnikovih stroškov. Ako pa se je razpravljalo tudi o vprašanju, ali je toženec protipogodbno ravnal (ko ni izpolnil pogodbe), mora toženec nositi vse stroške, v kolikor so nastali z razpravljanjem o tem vprašanju. Ker nam v tej smeri niste stvari obrazložili, Vam žal ne moremo odgovoriti, ali je sodni izrek glede stroškov pravičen. Vprašajte svojega zastopnika, ali izrek odgovarja praksi celjskega okrožnega sodišča in ali bi eventualni rekurz imel zelo verjeten uspeh; ako ne, se bo treba ravnati po sodbi.

Prevoz pohištva iz Belgije. J. P. Na Vaš dopis (sprejeli smo le »urgenco«, dočim se je prvo pismo moralo izgubiti) Vam bo odgovorila obširno in brezplačno specijacija »Balkan« iz Maribora.

Blagoslovljene božične praznike ter srečno Novo leto 1939

želiyo svojim cenjenim odjemalcem ter se priporočajo za obilen obisk sledeče tvrdke:

Karl Jančič manufaktura MARIBOR Tel. 27-32 Aleksandrova 11	»Pilsenski dvor« A. in A. Senica restavracija in kavarna MARIBOR Tattenbachova 5	Bernhard Gustav trgovina s steklom in porcelanom MARIBOR Aleksandrova cesta 17
Klanjšek Franjo trgovec MARIBOR Glavni trg 21	Josip Pirich zaloga usnja in nakup surovih kož MARIBOR Aleksandrova cesta 21	Franjo Žebot glavni zastopnik ljubljanske »Vzajemne zavarovalnice« MARIBOR Loška ulica 10
FEIERTAG ANTON parna pekarna MARIBOR Betnavska cesta 43	JAKOB LAH MARIBOR Glavni trg 2	IVAN KOVAČIČ trgovina s steklom in porcelanom MARIBOR Koroška 10 in Slovenska 10
GUSTINČIČ JUST trgovina dvokoles ter delov in starim železom MARIBOR Tattenbachova 14	TISKARNA SV. CIRILA MARIBOR: Koroška cesta 5 Aleksandrova cesta 6 Kralja Petra trg 6 PTUJ: Slovenski trg 7	
BEZJAK IVAN sedlar MARIBOR Cvetlična 33	A. REČNIK elektrotehnično podjetje MARIBOR Pobreška cesta 3	
MAKS USSAR MARIBOR Gregorčičeva 17	EKSPORTNA HIŠA »LUNA« MARIBOR samo: Novi glavni trg 24	
EDUARD RASTEIGER obl. konc. instalater vodovodov, stavbeno in strojno ključavničarstvo PTUJ Telefon 25 Aškerčeva ulica	ALOJZ BRENCIČ manufakturna trgovina, drobnarija, pletenine in krojaške potrebščine PTUJ nasproti pošte	
IVAN CVIKL manufakturna trgovina PTUJ Krekova ulica	Anton Brenčič trgovina z železnino, stabnim materijalom, barvami, laki, firneži in vsemi slikarskimi potrebščinami — Zaloga orožja in municije Telefon interurban 21 PTUJ Krempljeva ulica 2	
FRANJO VRABL trgovina z železnino, zaloga barv, firneža in lakov PTUJ Srbski trg	MARTIN VRABL trgovina z manufakturo PTUJ Srbski trg	
	HINKO KREFT , trgovina z mešanim bla- gom. Nakup jajc, suhih gob, masla, fižola in drugih poljskih pridelkov. Priporoča tudi ben- cinsko črpalko in vsa spadajoča olja in mazi- la kakor tudi nafto za Diesel motorje. PTUJ Telefon 86 Ljutomerska c. 1	

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Ofer s 4—5 delovnimi močmi se sprejme po do-
govoru. Limbuš 14. 1841

14—15 letno čedno deklino sprejemem v boljše go-
stilno kot učenko pod pogojem, da je poštena,
inteligentna in dobra računarica. Trafenik, go-
stilna, Maribor, Gosposka ulica 26. 1783

300 dinarjev tedensko lahko vsak zasluži s pro-
dajanjem ali izdelovanjem potrebnih predme-
tov. Pošljite znamko za odgovor. Anton Blaz-
nik, Ljubljana VII. 1835

Služkinja, pridna, poštena, se takoj sprejme. Vil-
ko Rozman, Pobrežje, Stanko Vrazova ul. 16,
Maribor. 1854

Za tovarilsko rtrnarijo potrebujem mlajšega
fanta, kateri je popolnoma vešč v oskrbovanju
sačnega drevja. Ponudbe upravi lista pod
»V«-ten 1849«.

POSESTVA:

Posestvo dam v najem blizu Maribora samo kav-
cije zmožnemu. Ponudbe upravi lista pod »Po-
sestvo 1801«.

Nova hiša, davka prosta, mesečni dohodek 1300
dinarjev, proceni prodaja Klobučar, Krekova 32,
Studenec pri Mariboru. 1848

Proda se takoj majhno posestvo v bližini Mari-
bora. Naslov v upravi. 1836

Na deželi se da v najem trgovina in inventarjem
in stanovanjem. Naslov v upravi. 1833

Večje lepo posestvo, sončna lega, poceni prodaja
Lešnik, Hrastje 35, Limbuš pri Mariboru. 1847

RAZNO:

Doge za sode vseh velikosti kupim. Ponudbe po-
slati Repič Fran, sodar, Ljubljana. Sodarški
pomočnik z nastopom takoj se sprejme isto-
tam. 1844

Žične vložke, aprik madrace, otomane in vse ta-
petniške izdelke nudi najceneje »Obnova« F.
Novak, Jurčičeva 6. 1665

Vinsko trsje in korenjake v izvanredni kvaliteti,
v raznih sortah in podlagah in pod splošno ga-
rancijo razpošilja po zelo ugodnih cenah pri-
vatna trsnica Ivan Gradišnik, Šmarjeta, po-
šta Celje. 1843

Posteljne odeje, močno prešite (domač izdelek),
z belo vato od 70 din naprej, zglatniki od
30 din naprej, tuhne, izgotovljeno posteljno pe-
rilo (kapne od 68 din naprej), koce, slamarice,
madrace, posteljno platno, inleti, klote in svile
za odeje, zavese, perje in puh po najnižjih
cenah. Ana Stuhec, specialna trgovina in iz-
delovanje posteljnih odej, Maribor, Stolna uli-
ca 5. 1436

Dražbeni oklic.

IV I 2035/37—37

Dne 23. januarja 1939 ob pol 10. uri bo
pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 draž-
ba nepremičnin:

zemljiška knjiga: Rošpoh vl. št. 109, 181,
251

cenilna vrednost: din 38.026.43, din 138.70
in din 7.902.60

vrednost pritikin: din 75.—, kateri zne-
sek je že upoštevan pri cenilni vrednosti
zemljišča

najmanjši ponudek: din 30.761.82

Vadij znaša din 4.614.27

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe,
je oglašiti pri sodišču najpozneje pri draž-
benem naroku pred začetkom dražbe, sicer
bi se jih ne moglo več uveljavljati glede
nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je
ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic,
ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru,
dne 5. decembra 1938.

1845

MALA OZNANILA

RAZNO:

URE, ZLATNINO, SREBRNINO in OČALA v veliki izbiri nudi Jakob MULAVEC, Maribor, Kralja Petra trg 1, pri glavnem mostu. Kupujem zlato. Popravila točno. Cene nizke. 1437

Dobro ohranjeno kompletno spalnico s tapetiranimi vložki in madraci prodam poceni; istotam tudi kuhinjska oprava, event. na obroke. Nasipna 23, Pobrežje pri Mariboru. 1825

Kupim kobiljo, zanesljivo, staro do 10 let, visoko 168—175 cm. Ponudbe s ceno: F. Kramberger, Gočova, p. Sv. Lenart, Slovenske gorice. 1825

Priporoča se Kupčič-eva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1427

Kupujem staro zlato, srebrni denar (krone, goldinarje, tolarje) po najvišji ceni. Stumpf Alojz, zlatar, Maribor, Koroška cesta 8. 1154

Najlepše in praktično božično darilo je šivalni stroj z okroglim čolničkom, šivajo naprej in nazaj, štikajo in štopajo; 25 let garancije. Prodaja jih po 1950 din, tudi na mesečne obroke po 100 din: mehanik Draksler, Maribor, Vetrinjska 11. 1654

Iz lastne pletarne čepice in puloverje za deco 20 din, jopice za dame 25 din, puloverje za moške 35 din in boljše v veliki izbiri pri »Luna«, samo Glavni trg št. 24 v Mariboru. 1296

Cepljene trte! V veliki množini različnih vrst na običajnih podlagah, krasno razvitih, kar se lahko sedaj vsak osebno prepriča, če si ogleda en del naše trsnice pri načelniku Jan. Šegula v Hlaponcih. Nudi: I. trsničarska zadruga v Sloveniji, pošta Juršinci pri Ptuj. Pišite po cenik! 1450

Prodamo po izredno nizki ceni decimalno tehtnico in razmnoževalni aparat. Ptujška podružnica Tiskarne sv. Cirila, Slovenski trg 7.

Proda se krava, devet mesecev breja, dobra mlekarica. Naslov v upravi. 1834

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčje volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 461

V Ptuj za vraven kolodvora si lahko ogledate našo trsnico, v kateri je nad 20 sort trsnega izbora na raznih podlagah in v kateri je dosegla rast poganjkov 70—100 cm. — V nasadih pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah pa imamo sadno drevje in nad vse lepe sadne divjake. Naročite že sedaj od trsnice in drevesnice Čeh, Sv. Bolfank v Slov. goricah. Ceniki zastoj! 136

Jesen, zima! — Ostanki mariborskih tekstilov, pristnobačevni, brez napak, in Paket serija »R« z vsebino 16—20 m uporabnih ostankov flanelov in barbeno žensko obleko, moško in žensko spodnje, 128 din. — Reklamni paket serija »K«, bina 20—25 m boljšega flanela za moško, žensko in otroško perilo, v najlepši sestavi, paket 130 din. — Dalje specialni paket »original Kosmos D« z vsebino 17—21 m la barhentov za ženske obleke, bluze in prvovrstnih flanelov za pidžame, žensko, moško in otroško perilo, za izjemno ceno 150 din. — Paket serija »Z«, vsebina 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum ali plašč, in sicer: »Z/1« 130 din, »Z/2« 160 din, »Z/3« 200 din, »Z/4« 250 din, »Z/5« 300 din. Vsa podloga za moško obleko po kakovosti 80, 100 in 120 din. Trgovcem popust! Vsak paket poštine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Nešteto priznanj odjemalcem na razpolago. Pišite še danes: »Razpošiljalnici Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg. Oglejte si povečano zalogo in ugodne cene!

Gospodinjam

v okolici Maribora se priporoča, da kupujete razno blago za obleke, perilo itd. le v znani manufakturni trgovini

Mirko Feldin

Maribor

Aleksandrova 13 na vogalu Cankarjeva 1

Prvovrstni pogrezljivi

ŠIVALNI STROJI

z dolgoletno garancijo

že od 1900 din naprej

L. LEPOŠA, d. z o. z.,

Maribor, Aleksandrova cesta 39

Ugodni plačilni pogoji 1829

Klobuke za božične praznike dobite od 29 din naprej, krtove in zajčje od 75 din naprej. Počne iz ovčje volne od 45 din. Popravila se sprejemajo od 10—25 din. Klobuki so impregnirani proti dežju po lastni metodi, izdelani so doma iz angleške volne. Priporočamo domače blago, zato vsi za božične praznike k BABOŠEK VLADKO, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 1831

2500 din potrebujete, da zaslužite 1000 dinarjev mesečno doma. — Dopise: »Anos«, Maribor, Orožnova 6. Posrstranski zaslužek! 731

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, in, memoran, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru, Koroška c. 6

„NEDELJO“ v vsako hišo

Poceni blago

lepo božično darilo že od 5 din naprej, pa tudi boljše kvalitete dobite pri

TRPINU, Maribor, Vetrinjska ulica 15.

„VIDA“

MARIBOR, KOROŠKA 10

Poceni pletenine, perilo, nogavice itd. 1804

NAJLEPŠE IN NAJNOVEJŠE VZORCE ZA ROČNA DELA,

kakor kuhinjske prtiče, namizne prte, posteljno perilo itd., vam predtisnemo na platno v prodajalni TISKARNE SV. CIRILA, PTUJ, Slovenski trg 7

Nepremočljivi 1806

MOŠKI HUBERTUS PLAŠČI

v vseh barvah

po 240 din dobite

v OBLAČILNICI

MARIBOR, GLAVNI TRG 11

LJUDSKA SAMOPOMOČ

registrovana pomožna blagajna

V MARIBORU, ALEKSANDROVA CESTA 47

v lastni palači

naznanja smrtnih slučajev svojih članov v mesecu novembru 1938:

Juršič Jakob, zasebnik, Maribor
Založnik Ignac, obrtno-zadružni nadzornik, Maribor
Škrjanc Marija, posestnica, Ljubljana
Križanc Franc, upokojenec državnih železnic, Maribor
Žak Rudolf, upokojenec, Maribor
Varlec Katarina, posestnica, Blatno, pošta Globoko
Marinšek Neža, postrežnica, Ruše
Heričko Pavel, pečarski mojster, Maribor
Vesnjak Jožefina, vdova po zavarovalnem tehniku, Ptuj
Voglež Marija, vžitkarica, Glogovbrod, pošta Artiče
Bren Josip, krojač, Gradec pri Litiji
Anderlič Ema, prevžitkarica, Kačji dol, Sv. Peter na Medved. selu
Votolen Kristina, viničarka, Ruše
Kaučič Ivanka, zasebnica, Novo mesto
Kuhar Jakob, preužitkar, Krčevina, pošta Vurberg
Rečnik Jurij, posestnik, Velka Mislinja
Rajšp Jožef, užitkar, Ločki vrh, pošta Sv. Urban pri Ptuj
Kučer Jožef, finančni nadzornik v pokouju, Studenci pri Mariboru
Jamnik Aleš, preužitkar, Selnica ob Dravi
Osenjak Marija, posestnica, Župečja vas
Madile Franc, mestni stavbeni inženir v pokouju, Maribor
Markuš Ivan, preužitkar, Rošpoh, pošta Maribor
Paulin Alojz, veterinarski inšpektor v pokouju, Ljubljana
Mele Luka, posestnik, Slovenska Bistrica
Misja Josip, viničar, Mali Brebrovnik, pošta Svetinje
Burkele Matija, preužitkar, Kaplja vas
Paušek Alojzija, užitkarica, Zavšenik, pošta Sv. Lambert
Wolf Terezija, zasebnica, Maribor
Habbe Karolina, vdova po delovodji tobačne tovarne, Ljubljana
Jurč Jožef, posestnik, Pletenje, pošta Sv. Lovrenc na Drav. polju
Semenik Marija, delavka, št. Janž pri Dravogradu
Schuster Ana, posestnica, Slivnica pri Mariboru
Dečman Melhijor, preglednik finančne kontrole v pokouju, Ljubljana
Avgustin Marija, užitkarica, Slape, pošta Ptujška gora
Draškovič Anton, užitkar, Župečja vas 50, p. Sv. Lovrenc na Dr. p.
Hrovat Urša, preužitkarica, Jarmovec, pošta Dramlje
Bezjak Neža, užitkarica, Bresnica, p. Sv. Lenart pri Veliki Nedelji
Zorko Franc, užitkar, Gornji Obrež, pošta Artiče
Lajovic Franc, zasebnik, Litija
Ribič Neža, posestnica, Zlatoličje, pošta Sv. Janž na Drav. polju
Repina Jožef, zasebnik, Maribor

Po vseh umrlih članih se je izplačala pripadajoča podpora v skupnem znesku

din 292.340,—

Članom, ki so pristopili po 1. novembru 1933, se izplača polna podpora — brez odbitka! — Kdor še ni član »Ljudske samopomoči«, naj zahteva brezobvezno in brezplačno pristopno izjavo.

Blagajniško načelstvo

KLOBUKE

v veliki izbiri, moške in deške, po najnovjši modi, kupite najbolje in najceneje v staroznani klobučarni

Ivan Bregar, Maribor, Gosposka u. 16

Tudi velika zaloga zimskih čevljev in počnov iz klobučevine. 1827

Za Božič

JASLICE. Katoliška družina ne more obhajati božiča brez jaslí. Prav vsaka naj jih ima! Imamo na zalogi toliko vrst, da smemo reči: največjo izbiro, ki je mogoča. Jaslice iz prešanega papirja, gotove, ki jih je možno kar postaviti: po din 1, 1.25, 1.75, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 16, 18, 20, 22, 26, 28, 30, 32, 35, 40, 70 — jaslice na papirju za izrezavanje: po dinarjev 1, 1.75, 2.25, 5; fin močan karton po 7 din; jugoslovanske jaslice po 10 din; jaslice skupina kipov, 20 po številu, 12 cm visokost, 310 din; umetniške jaslice, 15 kipov, 16 cm visoki, 510 din; jaslice, posamezni kipi: ovčke od 1 din dalje, ostali od 4 din dalje. Izdelek Marelin 20 kipov din 720.

BOŽIČNO DREVEŠČE: svečke po 25 par ali 5 din škatla, čudežne svečke 1.75 din, stekleni okraski od 50 par dalje, girlande od 1 din dalje, zvezde od 3 din dalje, lameta 50 par, zlati lasje od 50 par, zlate pene od 1 din, vilinski lasje škatla 1 in 1.75 din, papir za zlatenje orehov zvezek po 1 din, svečniki po 50 par, raznobarvni papir za zavijanje bonbonov in drugih božičnih daril.

BOŽIČNO VOŠČILO: razglednice od 50 par dalje, vizitke s fotosliko, izredno fina pisma s fotosliko.

BOŽIČNI DAROVI: največja izbira nalivnih peres, finih svinčnikov, okusne mape z natisom imen onih, ki jim hoče darovati pisemski papir, pisalne garniture, spominske knjige, knjiga »Naši gostje«, albumi za razglednice ali fotografije, slike, kipi, koledarji vseh vrst, molitveniki in knjige.

MALO IZDATKOV je Vaše načelo, naše pa je: nizke cene in to se sklada, zato pridite v naše prodajalne po božične potrebščine!

V MARIBORU, Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 6, Trg kralja Petra 6.

V PTUJU: Slovenski trg 7.

NAŠE VOŠČILO: Dovolite, da Vam voščimo vesele božične praznike in srečno Novo leto, v katerem se Vam priporočamo za Vašo naklonjenost!

TISKARNA SV. CIRILA

Ženski Največja izbira v vseh veli-
plašči! kostih. Izredno nizke cene!
J. Preac, Maribor, Glavni trg 13

manufakturo
konfekcijo
pletenine
perilo

kupite zelo poceni v trgovini

JURIJ KOKOL
MARIBOR, GLAVNI TRG 24
nasproti avtobusnega kolodvora

Lepenka vseh vrst, ovojni papirji
v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

Vinska trta. Cepiči najplemenitejših vrst ter ključi in korenjaki Kober 5 BB, Telek 8 B, Riparia in Chasselas, vse zajamčeno čisto in prvovrstno dobavlja

Prva Jugoslovanska trsnica, Daruvar

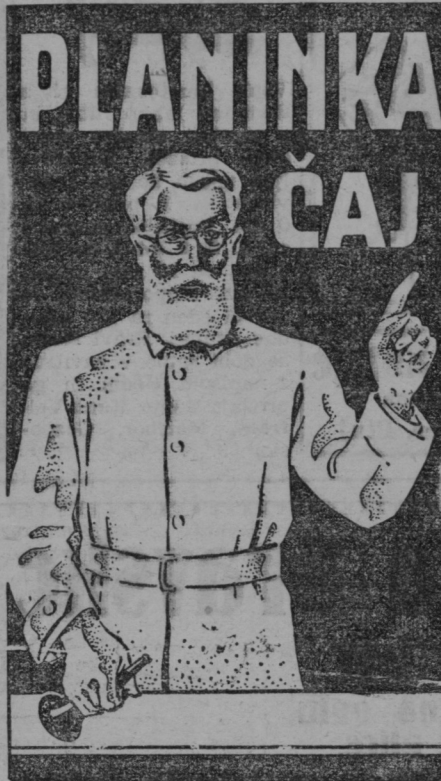
1761

Zahtevajte cenike!

Hranilne knjižice vseh denarnih zavodov, 3% obveznice, bone, delnice itd., valute (tuji denar) vseh držav — kupimo takoj in plačamo najbolje 1776

Bančno Kom. zavod
Maribor, Aleksandrova cesta 40
Prodaja srečk drž. razredne loterije

Težka zimska hrana

in premalo gibanja sta v zimskem času vzrok slabe prebave želodca, čestih omotic, zaprtosti in nerednega črevesnega delovanja. Stare bolezni se vsled mraza zopet izraziteje pojavijo:

splošno debeljenje,
hemoroidi in zaprtje,
motnje v želodcu,
črevesna obolenja,
glavobol, nespečnost,
napetost telesa,
omotica.

Posebno zrelejše in starejše osebe so tem nadlogam podvržene.

PLANINKA ČAJ

čisti ter tako deluje blagodejno na vse telo in na Vaše splošno zdravstveno stanje. — Zahtevajte v apotekah izrecno le »Planinka« čaj - Bahovec, ki se ne prodaja odprt, temveč le v zaprtih in plombiranih zavitkih z napisom proizvajalca:

APOTEKA MR. BAHOVEC,
Ljubljana, Kongresni trg 12.
S. br. 29550/35.

BATERIJE? BATERIJE!

»Kakšne baterije kupuješ sedaj?«

CROATIA baterije kakor prej — ker

vem že davno, da so zanesljive in trajne in da so od nekdaj brez kisline!

Inserirajte!

Hubertus plašče, moške obleke, perilo in manufakturno blago — nudi prav poceni

SREČKO PIHLAR, Maribor, Gosposka ulica 5.
Obenem želim vesele božične praznike in srečno novo leto! 1798

Lastniki srečk!

Iščemo one srečneže, ki so že zadeli glavni ali večje dobitke, česar pa še ne vedo. — Lastniki srečk vojne škode, rdečega križa, tobačnih srečk želite nemudoma vse svoje srečke s serijami in kvitkami na naslov: »Novice o srečkah«, Maribor, Cankarjeva ulica 14. Priložite 3 dinarje v znamkah! 1636

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem otvoril novo trgovino v Negovi. Postrežba točna, blago prvovrstno! Za cenjeni obisk se priporoča

Rojko Ferdinand

trgovec 1766

Negova p. Ivanjci

Usnjene suknje

najboljše vrste,
damske in moške
plašče i. t. d. ki ste
najbolje v kontekciji

JAKOBLAH

Maribor, Glavni trg 2

Nov redilni prašek

Vsak kmetovalec si z Redinom lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zagotovljen uspeh že pri 1 zavitku za 1 prašiča za 6 din. Poštnina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 10 zav. naprej 12 din. Priporočamo, da naroči eden za več sosedov skupaj. Pravi Redin se dobi samo v zavitkih z napisom Redin in ga prodaja samo Kane-Volfram, Maribor, Gospodarska 33.

NOVO!

Generalno zastopstvo za Jugoslavi o največjih italijanskih tvornic harmonik

'ELETTA' - Castelfidardo

Italijanska produkcija slovi po celem svetu. Harmonike so glasovno, po obliki in izredni izdelavi nenadkriljive. Zahtevajte brezplačno predvajanje in cenike ter se prepričajte pred nakupom o posebnostih italijanskih harmonik

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo **V. WEIXL IN SINOVA**
Maribor, Jurčičeva ulica 8. telefon 26-18 1725

Albumi, spominske knjige

v veliki izbiri in po ugodnih cenah
v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

Hranilnica Dravske banovine Maribor**Centrala: Maribor****Podružnica: Celje**

v lastni novi palači na oglu
Gospodarske-Slovenske ulice.

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R
Z A V A R U J E

S E B E , S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I V L J U B L J A N I

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

K R A J E V N I Z A S T O P N I K I V V S A K I F A R I !

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gospodarska ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.
Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—

BERILO SVETE NOČI (IZ PISMA SVETEGA APOSTOLA PAVLA TITU)

Preljubi! Razodela se je milost božja, ki prinaša zveličanje vsem ljudem; uči nas, da se odpovejmo brezbožnosti in posvetnim željam in na tem svetu trezno in pravično in pobožno živimo, pričakujoč blaženega upanja in veličastnega prihoda velikega Boga in Zveličarja našega Jezusa Kristusa, ki je dal samega sebe za nas, da bi nas odrešil vse krivice in zase očistil kot izvoljeno ljudstvo, vneto za dobra dela.

* * *

Angelsko petje se sliši v višavi,
glorija, slava Bogu se glasi.
Mir se oznanja ljudem na širjavi,
mili Zveličar nocoj se rodi.

*

Kako je šel Žagarjev Tonček
Jezuška iskat

To se je zgodilo še pred vojsko.

Dan pred Božičem se je pripeljal bradat, lepo oblečen gospod v Šmartno. V gostilnici si je naročil jesti in četrto vina, potem pa jel spraševati po Ani Žagar, trgovki v Šmartnem. Dejal je, da sta si v daljnem sorodstvu, da že dolgo let ni kaj čul o njej in da je prav zaradi nje prišel iz Ljubljane.

»O nesreči, ki je Žagarjevo družino pred šestimi leti zadela, ste gotovo čuli?« je vprašal gostilničar.

Ko je tuji gospod odkimal, je gostilničar povedal tole:

»Slabo se jim je godilo. Žagar Jože, tako se je on pisal, se je v trgovini nesrečno zašpekuliral in je prišel na kant. Dolgov je bilo nekaj tisoč več kakor imetja, Žagar je napravil krido in — zaprli so ga. Goljufati ni hotel Jože, saj ni bil hudoben človek, ali za trgovca pač ni bil. Ko je svoje odsedel, se ni več vrnil v Šmartno, ampak jo je popihal v Ameriko. Odtistihmal se ni več oglašil. Neki Tratnik, ki je prišel iz Amerike, je pravil, da so ga v zlatih rudnikih nekje ubili. — Tudi Žagarica po tej nesreči ni ostala v Šmartnem. Preselila se je v Celje in skusila s pranjem in šivanjem preživiti sebe in svoja dva otroka. Menda pa v Celju ni mogla živeti, ker, kolikor vem, je zdaj v Mariboru.«

Tuji gospod se je zahvalil in odpeljal takoj v Maribor. Nastanil se je v gostilni pri Z... Ves popoldne je pisal pisma, zvečer okoli osmih pa je šel, da bi jih oddal na

glavni pošti. Hitel je po razsvetljenih ulicah. Skoraj za vsakim oknom je gorela luč. Tedaj je nehote obstal pred veliko hišo, iz katere se je usipal mogočen sij. Za napol zastrtim oknom je stalo božično drevo vse bleščeče in razkošno in vesel živžav je brnel iz sobane.

O, srečni ljudje! — si je mislil.

Tedajci se je izpred vrat premaknila drobna senca in gospod je začul jecanje. Stopil je bliže in zagledal majceno postavbo bledega, morda sedemletnega dečka v tenki oblecki.

»Kaj pa počneš tu?« ga je sočutno vprašal.

»O, Jezuška iščem,« je deček zaihtel, »in nikjer ga ne najdem. Kamor pridem, povsodi je že odšel.«

»Ali k vam domov ni prišel?« je gospod spraševal.

»Ne, še ne,« se je tresel mali. »Mama pravi, da ga letos ne bo, ker imamo tako pusto stanovanje, čisto pod streho, tako da Jezušek ne najde k nam... Z Mojcko sva vsak večer molila, tudi pisemce sva mu napisala in povedala, kje stanujemo in da je treba na dvorišče in po stopnicah mimo tretjega nadstropja na podstrešje, tam

»Kako pa ti je ime, mali?«

nas najde. Pa ga ni bilo. — Zdaj sem šel na cesto gledat, morda ga kje vidim v kaki hiši... Ko bi ga bil kje zagledal, bi bil šel v hišo in bi bil pokleknil predenj in bi ga bil lepo prosil, naj pride tudi k nam, ko

Zvonovi zvonijo, iz spanja budijo,
z nebes se na zemljo veselje glasi.
Zvonovi, zvonite in k njemu vabite,
ki v hlevcu porojen na slameci leži!

*

nam je toliko treba. Gotovo bi me bil uslišal. — Mama in Mojcka bi se bili drli od veselja, ko bi bil Jezuška s seboj prignal. Nam je tako mrzlo in lačni smo, Jezušek pa je tako dober. — Ali ne morem ga najti. Ko stojim pred lepimi hišami in gledam skozi okna, vidim toliko lepih reči: oblekce, cukrčke, igrače; ali Jezuška nikjer ne vidim. Povsodi je že odšel.«

»Kako pa ti je ime, mali?« je vprašal gospod, ki so ga dečkove besede ganile.

»Tonček sem.«

»Ali nimaš več očeta?«

»Ne.«

»Kdo pa je tvoja mama?«

Deček je malo pomislil, nato je dejal:

»Ljudje jo kličejo za Ano.«

»Ali veš, kako se piše?«

»Da — Ana Žagar.«

Tuji gospod se je zdrznil.

»Ana Žagar?« je vzkliknil. »... Ali ti je oče umrl?«

»Mama pravi, da je v nebesih, vsak večer molimo za njega, tedaj se mama zmerom joče.«

Tujec se je umaknil za korak in zopet vprašal:

»Ali ste že ves čas v Mariboru?«

»Ne, prej smo bili v Celju.«

»Kje pa stanujete?«

»V Gornji ulici št. 17. Zadaž na dvorišču so vrata za nas.«

Gospod je nekaj preudarjal, potem je prijel dečka za roko in dejal s komaj prikritim razburjenjem:

»Tonček, pojdi zdaj hitro domov! Boš videl: Jezušek pride še nocoj k vam. Vem, da pride. Le hiti, da ga ne zamudiš!«

Dečku tega ni bilo treba dvakrat reči; šel je, kar so ga noge nesle.

Tudi gospod je pohitel v gostilno nazaj. Tam se je z gostilničarjem dolgo menil, potem pa sta šla oba spet v mesto. Trgovine so bile seveda vse že zaprte; toda gostilničar je imel tu blizu prijatelja trgovca. Stopil je k njemu na dom in mu razložil, kaj in kako. Trgovec je trgovino zadaj odprl in tuji gospod je jel izbirati in kupovati. Nakupil je toliko, da so trije hlapci imeli kaj nositi, ko so spravili zavoje in košare v gostilno. Tu je dal tuji gospod zakuriti veliko sobo in razložiti božične darove.

Gostilničar se je medtem že odpravil v Gornjo ulico po Žagarico in njena otroka. Rekel naj bi bil, da hoče neki tuji dobrotnik njena otroka za Božič obdarovati. Ali gostilničar je ženo komaj pregovoril, da se je odločila. Izgovarjala se je, da jo je sram beračiti; tudi oblečena je tako, da ni za med ljudi, in kar verjeti ne more, da bi tak gospod po njej vpraševal. — Gostilničar ji je pripovedoval, kako je gospod njenega Tončka na cesti srečal in kako se mu je zasmilil. Gospod prihaja iz Ljubljane in je videti zelo dobrega srca.

»Pa privoščite vendar otrokoma to veselje!« je še dejal.

Tedaj je v Žagarici premagala materinska ljubezen vso pravo in nepravo sramežljivost. Oblekla je sebe in otroka pa so šli vsi trije z gostilničarjem.

Gostilničarka jih je že v vratih čakala, prijazno je pozdravila, prišla ženo pod pazduho in jih peljala po stopnicah. Zgoraj je odprla eno izmed sob in potisnila mater z otrokoma v njo.

Kar obstali so. Prijetna toplota jih je objela, prvi hip jih je prevzela bleščeča svetloba, potem so zagledali na koncu sobe belo pogrnjeno mizo, na tej visoko božično drevo vse v lučkah in blesku, pod njim pa vse polno prelepih darov.

Kakor ukopani so obstali, mati je sklenila roki, deček in deklica pa sta se blaženo srhljala.

Gostilničarka jih je potisnila bliže k mizi: »Le bliže stopite! To je Jezušček vam prinesel — vse je vaše.«

»Saj ni res,« je šepetala Žagarica.

»Res, res! Le kar!« jih je pogumila gospa.

Tu je bil kup tople obleke za otroka, sladkarije in igrače, tudi plašč za ženo in še več obleke zanjo.

»Ne vem, ali je res ali se mi sanja,« si je šla Žagarica z roko preko oči.

Winnetou

Ali si bral Karl-Mayevega Winnetouja? Tedaj ga »fotografiraj« na steno, če ga znaš!

In Beseda je meso postala in med nami prebivala...

★

»Je že res!« se je gospa smehljala. »Jezušček je tako dober.«

»Čigavo je pa to?« je pokazala Žagarica na žensko obleko.

»Ta bo menda za vas.«

»Oh ne! V taki lepi mestni obleki bi me bilo sram! Saj smo tako revni.«

Tedaj so se odprla sosedna vrata, ki so bila ves čas le priprta, in vstopil je tuji, bradati gospod. Ko je zagledal mlado, upadlo, pa vendar še čedno in ljubo ženo, zraven te pa bleda otroka v revnih, toda čednih oblekah, ga je pretreslo. Naglo se je zbral in prijazno dejal dečku:

»Vidiš, Tonček, Jezušček je le prišel! Vse to vam je prinesel in vas dal sem poklicati. Videti pa se Jezušček nikoli ne da.«

Žagarica je šla vsa solzna h gospodu, prišla ga je za roko in jo poljubila:

»Ljubi, dobri gospod, to je preveč za nas.«

»Kar Jezus prinese, morate sprejeti,« je rekel gospod.

»Ljubi gospod, ne vem, kako morete biti tako, tako dobri...« je reva ihtela.

»Ali nimate nikogar, da bi za vas skrbel? Mož vam je gotovo že umrl, kaj?«

»Šel je in je gotovo že umrl.«

»Ali vas je pustil?«

»Tako sram ga je bilo — ni mogel drugače.«

»Ali je kaj hudega storil?«

»O ne, ne, ne! Hudega že ne. Le predober je bil in preveč je ljudem verjel... Ljubi gospod, ne sprašujte me več! Tako hudo mi je.«

»Tega pa ne veste gotovo, ali vam je mož umrl?«

»Nekdo je prišel iz Amerike, ta je pravil; bo že tako, drugače bi se bil Jože gotovo oglasil in mi kaj pisal... Tako rada sva se imela.«

»Morda so se pisma izgubila.«

»Mogoče bi že bilo. Preselili smo se tudi večkrat. Ali zdaj je vse že tako davno, davno.«

»Zaradi tega še ni treba obupati... Ko bi vam jaz prinesel kako sporočilo od vašega moža, kaj pravite?«

»O gospod, ljubi gospod!« se je žena razburila. »Gotovo veste kaj o njem. Povejte mi, povejte!«

»Vaš mož vam pošilja vse to za Božič,« je dejal gospod in glas se mu je tresel.

»On? Jože?« je kriknila žena. »Povejte, povejte, kje je, da grem k njemu! Če je na kraju sveta, grem.«

Bradati gospod je pristopil korak bliže in rekel tiho in mehko:

»Anica, ali me ne poznaš več?«

Tedaj se ga je žena oklenila okoli vratu in zajokala:

»Jože, ali je mogoče? — Ti si — moj ljubi Jože!«

Dolgo sta se tako držala in bila oba solzna. Potem je žena prišla otroka:

»Mojcka, Tonček, glejta, atka vama je Jezušček prinesel!... Dajta mu srečo!«

Oče je vzdignil otroka in ju s solzami v očeh poljubljal.

Potem je pripovedoval, kako se mu je godilo. Res ga je bilo pred ljudmi in posebno pred njo tako sram, da si jim ni upal pred oči, ko je prišel iz zapora. Zato je zbežal v Ameriko. Često ji je pisal, večkrat tudi denar poslal — pisma so prišla večidel z opombo nazaj, da naslovnica ni znana, denar in, kar je bilo še pisem, so se morali izgubiti. — Delal je v Aljaski, kjer je iskal zlato, nabral si je precejšnje premoženje, tako da lahko vse dolgove poplača in trgovino v Šmartnem spet kupi pa mu bo še ostalo.

»Jože, da imam le tebe!« je ihtela žena. »To mi je več, kakor če bi bil ves svet najin.«

Srečna žena in otroka se niso več vrnili na svoje revno podstrešje; ostali so pri očetu v gostilni, kjer so spali v toplih, mehkih posteljah in sanjali blažene sanje o Jezuščku, ki je tako dober...

France Filipič:

Božična legenda

Prodajal je lončke na trgu deklíč iz daljne gorice, samotne vasice, da v svetem večeru prinese družini pšeničnega kruha in košček potice.

Prišli so otroci predmestnih cestá, dajala je lončke za dinarje črne, če teh ni bilo, za prošnje srebrne, da revčki hvaležno dari so jemali, pristrčno besedo so zašepetali in že jih je vzela meglá.

Zvonovi so peli, večer se je nagnil in vsi so bili že lončki prodani za dinarje črne, za prošnje srebrne razdani.

Le eden ostal je droban in preprost, glej, prišel po njega poslednji je gost, v ponošeni suknji otrok iz barake, blestečih, prosečih oči, in nič ni dejal, le róke je sklenil in deklíč je videl, da biserna solza v očeh mu žari.

Poslednji je lonček mu dala in kakor bi zvonček zapel, ko otrok je dar prijel, ga stisnil ob se, in misel sladkosti spočeta, vsa lepša od sončnega cveta, je legla na srcé — — —

★

»Odprite mi, bratci, odprite, sestrice, prinesla sem kruha, potice, delite si zdaj med seboj!«

Saj vem, predolgo sem se zamudila, čeprav sem na vso moč hodila, da razveselim vas nočoj.«

Na mizo oprtnik, otroci so grebli, delili si kruh in čebljali, kaj to — še lonček na dnu — začudeno so obstali.

Deklíč se je sklonil in vzdignil posodo in lonček je bil ves zlat; takrat je spoznala, da jo je obiskal na trgu sam Jezušček brat — — —

Bridko ozdravljeno praznoverje

»Šloganje«

S starostjo igralnih kart se najbrž krije vedeževanje, lažno napovedovanje bodočnosti ali »šloganje« z njih, ki je mnogo bolj razširjeno po mestih nego po deželi.

Najbolj znameniti sedež za kartno šloganje po spodnjih krajih je bilo v predvojni dobi v Križevcih na Hrvaškem. Bivala je tamkaj družina, katera je slovela po zdravljenju stekline ter prerokovanju. Moški člani so poznali izredno učinkovito sredstvo, s katerim so lečili uspešno ugrize steklih psov. Skrivnostno zdravilo se je podedovalo iz roda v rod in ga oblast ni mogla iztisniti niti z ječo. Ženske zagonetnih paderjev so še boljše zaslužile, ker so bile znane daleč naokrog, da umejo čitati ter napovedati s kart, kar je zadelo radovednega tujega vprašalca in kaj ga še čaka.

Srečni Bratkovec

Dolga leta je živela vas Bratkovec v brežiškem okraju v vsej tihi sreči ter zadovoljna. Bratkovčani so bili imoviti kmetje, kateri so se razumeli med seboj, podpirali in je bilo za naselje ime Bratkovec dobesedno na mestu. Znamenitost sicer slamnatostrehe vasi je bil velik mlin na pet tečajev, kateremu sta gospodarila mlajša zakonca Copekov Matevž in Urša. Njun mlin je imel v najhujši suši dovolj vode vsaj za dve kolesi in je bil vedno preko mere založen z žitom za mletje na merico od blizu in daleč.

Copekovi so veljali za najbolj premožne na suhem denarju in drugem imetju v cellem Bratkovcu od nekdanj.

Grili

V res zavirljivo srečni Bratkovec se je naselilo nenadoma neznatno zlo, katero pa je rodilo v primeroma kratkem času največje gorje. Zrno poznejšega kačjega sovraštva so bili navadni črni grili ali ščurki. Pojavila se je golazen v Copekovem mlinu, kamor je bila sigurno zanesena v žitni vreči ali brenti. Iz mlina se je razlezla ter razpasla tako na gosto po celi snažni domačiji, da je tirala gospodinjo v obup.

Vsa naravna ter obče znana uničevalna sredstva so bila zaman, da bi ukrotila ter pregnala nadležno ter gnusno navlako.

Copekovi Urši je bilo dobro znano, da se razume ženski svet v Križevcih med

»Grili naj odidejo s teboj, od koder si jih prinesla!«

drugim tudi na izdatni ter uspešni progon grilov.

Tako imenitna gospodinja, kakor je bila Copekova, se ni odpravila sama v daljne Križevce, ampak je odposlala svojo staro podnajemnico Hudnikovo Jero iz koč na Volnu.

Jera se je vrnila z vedeževanja čez dober teden, ker je med potjo obiskala še znamenito bistričko Mater božjo.

Križevska prerokinja ji je zaupala kar po prvem prekladanju kart, da je zanesla v Copekov mlin ščurke dekla sosedja Štora iz maščevanja. Po nasvetu Hrvatice je treba služkinjo z lepa poklicati v hišo. Na hišnem pragu ji mora nekdo vreči dva ščurka pod noge, jo udariti z

Bratkovčanke so se obmetavale z grili ter se pretepavale...

metlo po zadnjici in jo napoditi z besedami:

»Grili naj odidejo s teboj, odkoder si jih prinesla.«

Za izvršitev »šloganja« naprošena Jera je opravila natančno tako, kakor ji je bilo naročeno v Križevcih.

Štorova presenečena dekla je zbežala po izvršeni coperniji vsa osupla domov, kjer je povedala, kako je prenesla čisto po nedolžnem sramotni udarec z metlo ter obdolžitev z grili, katerih ni videl pri Štorovih nikdo.

Coperniški postopek z dekle je bil za Štorove, kateri so znali za Copekovo griljo golazen, ogenj v strehi. Prekinila sta najboljša sosedja vse stike in še medsebojno govorjenje, ko so se grili res pojavili v Štorovi žitni shrambi.

Štorovka je napadla Hudnikovo Jero na sredi vasi s celo pestjo ščurkov in jo je naravnost premlatila z metlinim držajem, koder je pač priletelo v jezi ter razburjenosti.

Iz peščice Jeri v obraz pognanih grilov se je porodilo toliko zlo za rajski Bratkovec, da so ga začeli nepristranski opazovalci naslednjih dogodkov nazivati »Vragovec«.

Bratkovčanke so se obmetavale z razmnoženimi grili ter se pretepavale, kar je prišlo kateri pod roko, da so se začeli zanimati za preveč od udarcev prizadeti ženski svet možje za žene, bratje za sestre in očetje za hčere.

Dokler so se vaščanke samo psovale in radi izruhanih psov niso med seboj govorile, je bilo moškim prav. Ženske so bile veliko brzeje pri delu, ker niso postajale ter klepetale pri skupnih studenčih in periščih, ampak so hodile hitro ter molče ena mimo druge.

Razpraskana ženska lica, krvave pod-

plutbe po rokah in telesu zaradi udarcev so tudi potrpežljive Bratkovčane nekako prisilile, da so hoteli zaježiti nečuvano nasilje s strogostjo zakona.

Iz prve sodne pravde so se že porodile tri nove in te so se razmnožile s ščurkovo plodnostjo, da sta si stala celi Bratkovec nasproti kakor pes in mačka. Pravdarsko sovraštvo se je tako poglobilo, da so si ustvarile posamezne hiše svoje lastne pešpoti do sodišča, da bi ne bilo treba hoditi in se vračati po isti bližnjici, katere se je posluževal sosed.

Pred leti zgledno miroljubnemu Bratkovcu je grozil gospodarski pogin v najbolj strupenem sovraštvu, ko je prišla sprava iz povsem druge strani, kakor jo je večkrat brezuspešno poskušal domači g. župnik in razni drugi lepemu naselju dobro hoteti.

Dolgi Šima

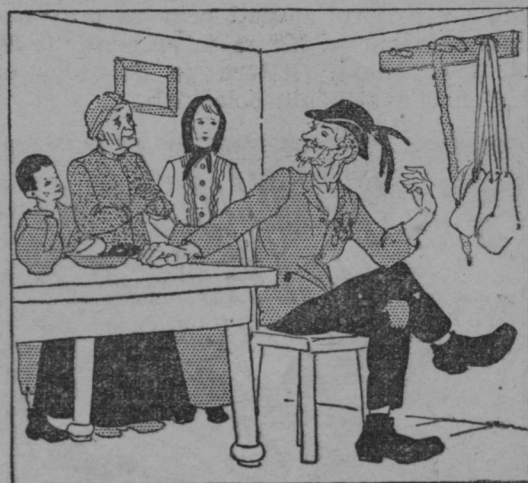
Že pred svetovno vojno stari avstrijski invalidi, kateri so služili vojake po 14 in še več let, so bili čislane osebnosti, kojih doživljaje je rada poslušala mladina in so imele pred njimi nekak sveti strah vse podeželske gospodinje.

Položaj svoje vojaške izrednosti so redki možje izrabljali z brezposelno lahkoživostjo in bolj nobel z beračenjem.

Tak invalid iz bojev z italijanskimi Pijemontezarji je bil dolgi Šima nekod izpod Ptujске gore.

Pokrit je bil preklasti ded s trdim starim žandarskim klobukom, na prsih so mu bingljale tri vojne svetinje, šepal je zadresti dolgin po vaseh od Ptujскеga polja do Brežic. Pri vstopu v hišo ni molil, ni prosil odkrite glave, ampak je sedel za mizo in so mu postregle gospodinje z najboljšim, kar so imele pri rokah.

Se zameriti dolgemu Šimnu s slabo postrežbo je veljalo toliko, kakor poklicati samega bognasvaruj nad kurk in ter svinjski in živinski hlev. Za odhod od gostoljubnih gospodinj je nosil invalid preko vsake rame na prsih in na hrbtu prekrizani bisagi, v katerih je shranjeval slanino, klobase ter prekajeno meso za čase, ko ni mogel na rajžo radi zimskega ali drugače preslabega vremena. V treznem stanju je mrko gledal ter le malo ali nič govoril. Par poličev vina mu je razvzljalo jezik in tedaj je postal preizkušeni stari in zgovorni stric za vse mlajše

... ni prosil odkrite glave, ampak je sedel za mizo in so mu postregle gospodinje z najboljšim...

moške pri hiši. V po vinu razmajanem razpoloženju mu je tekel jezik kakor klopotec o vseh mogočih in nemogočih vojnih doživljajih, katere je phal v radovedneže brez odmora pozno v noč.

Višek pripovedovanj je bil dosežen z ono, ko je marširal v bitko pri Kustoci. Levo in desno, pred njim in za njim je cepalo na neznosno dolgem pohodu vse od žeje. Le on se je obdržal pokoncu kakor sveča, ker je v skrajni onemoglosti odvezal s tornistre pred njim stopajočemu tovarišu skodelico za prehrano, skočil iz vrste, zajel v bližnjem gnojišču gnojnice in se je je napil v dolgih požirkih. Po tem okrepčilu se mu je razlezla po vseh udih tolika moč in taka neustrašenost, da so mu pripeli njemu edinemu od celega polka po bitki kar dve hrabrostni kolajni.

Pri vsej razvajanosti se je držala dolgega Šimna izrednost, da je stalno prenočeval v senu z izgovorom, da je ta jeklena vojaška navada glavni ter najtrdnější podpornik njegovega s številnimi kroglami prelučnega zdravja.

Šima v Bratkovcu

Samega škofa ne bi bil Bratkovec tako sprejel, kakor je dolgega Šimna, kakor hitro se je pojavil na vasi ob času, ko je bilo vse nespravljivo zapleteno v pravdarsko sovraštvo. Vaščani so mu preobilo stregli z jedačo in pijačo, gospodinje so mu tožile vsaka po svoje ščurkovo gorje, katero se je razpihalo v neznosnost in grozi s pogibeljo vsem, ako jih ne otme on, kateri ima zveze ter moč nad za druge nemogočim.

Stari invalid je pohajkoval od hiše do hiše, poslušal, živel dobro kot svat, si polnil bisagi ter zagotavljal, da bo odgnal s seboj pri odhodu izvor vsega najhujšega za Bratkovce — nesrečne črne grile.

Požar

Zadnjo noč je spal okajeni Šima pri Vrtačniku na šklednju, kamor se je komaj potegnil po lestvi in se je zvalil v seno v zavesti, da je malokje toliko praznovernih bedakov kakor ravno v Bratkovcu. S prezirljivim smehljajem nad babjeverno neizkušenostjo je zaspal ter najtrdnější zaspal s sklepom, da bo ostavil drugo jutro vas čisto na tihem in ga ne bo dolgo več, ker je tokrat preveč nafarbal staro in mlado obojega spola.

Ni počival pijani in coperniški Šima dolgo v prijetni zavesti prav za prav nedolžne farbarije. Ko se je prebudil, je že bil živa bakla, katera je dogorela in zoglenela v strašnih bolečinah...

Ko se je prebudil, je že bil živa bakla...

Krog pol tretje ure čez polnoč je nastal po Bratkovcu krik ter vik in letanje sem ter tja, kakor da se je zgodilo nekaj groznega ter nepričakovanega, kar je zalezlo vaščane v najslajšem spanju. Ko je bilo celo naselje pokoncu ter iz hiš, se je uveril vsak do šklebetajočih kolen, da je moral iz postelje, ker je že bila na dolgo raztegnjena vas še v nočni mesečini od enega konca do drugega v najgostejšem, dušecem dimu, iz katerega so pošvigavali visoki plameni z grozečim obetom, da bodo objeli vse s slamo krite domačije in jih razdejali ter uničili z vsemi premičninami: opremo, pridelki ter raznim orodjem.

K sreči je nekdo na ves glas zaklical: »Ljudje božji, ne vpijte ter ne hodite eden drugemu v napotje, rešite živino ter svinje!«

... planili so v hleve, iz katerih so gonili obupno mukajoče govedo ter preplašeno kruleče svinje...

Na ta resen opomin so se zavedli Bratkovčani, ki še kaj podobnega niti videli niso, kaj še le doživeli, toliko, da so planili v nedotaknjene in samo iz streh goreče hleve, iz katerih so gonili obupno mukajočo govedo ter preplašeno kruleče svinje, medtem pa je bila perutnina v obči zmedu predana poginu.

Tedaj ni bilo gasilcev. Po vaseh so imele nekatere hiše na lesene droge pritrjene železne kavlje, s katerimi so najbolj močni ter neustrašeni moški trgali goreče strehe, medtem ko so slabejši in ženske polnili škafe z vodo, s katero so polivali pogorišča brez pravega uspeha, ker je gasil vsak na svojo roko brez enotnega poveljevanja in preudarjenega skupnega in z vajami preizkušenega izdatnega nastopa napram nočnemu ognju, kateri je za vodo najbolj neusmiljen ter nagel uničevalec vsega, kar je človek gradil ter spravljal desetletja.

Na uspešno gašenje itak v Bratkovcu ni bilo misliti, saj so plameni kar plesali po slamnatih strehah. Ljudje bi bili nesrečo vsaj lahko znatno omejili, ko bi ne bila vsaka družina brezglavo tekala ter se drla v obupu, tulila ter prosila na pomoč krog lastnih že itak na vseh koncih s plameni gorečih voglov.

Obup, zmeda, jok in stok, vse to gorje se je na mah preobrnilo v pobesnelost ter najbolj kruto maščevalnost ob kriku: »Dolgi Šima je požigalec! V ogenj s peklenko hudobno zlobo!«

Vse je na novo zavpilo po maščevanju nad sinom pekla, kateri je spravljal iz zlobnosti Bratkovčane ob vse! Vsa stikanja

ter iskanja največjega hudodelca Šimna so bila zaman. Vrag dolgopeti, zbežal je, kakor hitro je podtaknil ogenj in sedaj se še reži grozni nesreči od daleč!

Prav vse domačije je ogloval ono nezabno noč ogenj do kamenitih kosti. Ostal je nedotaknjen samo bolj na samem ter ob vodi pozidani Copekov mlin.

Po prvih sončnih žarkih so pribežali na pomoč, ko že ni bilo več kaj reševati, sosedje in žandarji, kateri so povpraševali po vzroku uničenja vasi.

Iz ust vseh pogorelcev je bil krivec dolgi Šima, kateri je prenočeval pri Vrtačniku in tam nekje v bližini se je pojavil prvič usodepolni rdeči petelin.

Orožniki so preiskali po umirjenem preudarku pogorišče Vrtačnikovega šklednja, katerega bi naj bil podkuril požigalec, ker stoji nekako na sredi naselja. Ni bilo treba dolgo brskati po pepelu. Kmalu so zadeli pod ogorki slame ter tramovja na zoglenele preostanke človeka visoke rasti. Brezdvomno je bilo ono noč bogznanj kolikokrat na dno prokleti Šima strašna žrtev največje nesreče.

Nikoli se še ni zgodilo, da bi bil požigalec prostovoljno po izvršenem zločinu še sebe samega predal mukepolni smrti.

Najhujše obsodbe vrednega požiga obdolženi Šima je bil čisto nedolžen in je bil, ker je zaspal pijan, še ob to, kar so si otehi vsi Bratkovčani, ob — življenje!

Novi Bratkovec

Pogorelci iz Bratkovca niso bili zavarovani. Po upepeljenju domov so bili navezani na pomoč domače ter sosednih župnij, katere so jim priskočile tako izdatno na pomoč, da so si postavili stavbe in jih pokrili z opeko. Novi Bratkovec je zrasel na pogorišču požara, kateri je uničil s stariimi domačijami pravzrok vsega gorja, ki je bičalo cela leta Bratkovčane — črne grile in pravdarsko strast.

Nesreča z naenkratnim obubožanjem je spametovala, spravila in spoprijateljila vaščane, da so se zopet počutili sosede.

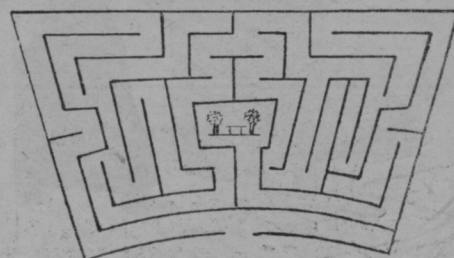
★

V novi Bratkovec se je kmalu naselilo blagostanje, katero še ga danes drži po koncu kljub vsem povojnim krizam pravo sosedstvo. Bratkovčani, kateri so doživeli ono nezabno požarno noč, so že vsi pomrli. Zapustili so potomcem strah pred grili, beg pred pravdarstvom, zavest potrebe dobre sosesčine in hvaležen spomin na zoglenelega invalida, dolgega Šima izpod Ptujске gore.

Novi Bratkovec krasi ter povzdiguje mogočen in ponosen gasilski dom. Moderni bratkovski gasilci dopovedujejo svojemu naraščanju, da je zakrivil požarno nesrečo nezavarovanim njihovim pradedom slab Vrtačnikov dimnik.

★

Čuden vrt

Sem ter tja je preprežen ta vrt z ograjami, na sredi pa je med dvema drevesoma miza. Poskusi, ali najdeš do te mize!

Rešite se, rešite se
k novemu letu,
da bi bili zdravi noj veseli,
po smrti pa v nebesa prišli!

★

Kako je šel Dvornikov Miha poslušat, kaj se živina v sveti noči meni

Pri Dvorniku je bila družina na sveto Biljo ravno pri južini. Ko so pojedli fižol, so prišle na mizo še pečene jabolke. Miha, Dvornikov volar, je prijel lepo pečen rdeč špicelj in ga dal Nančki, kravarici. Nančka ga je prijazno pogledala, Jerca, stara, škilava svinjarica, pa je ošvrknila Nančko s hudim pogledom; kajti Nančka in Jerca se nista mogli.

»Ohá, ohá, Nančka,« se je zarežal Franc, kosmati krojač, ki je bil pri Dvorniku v šteri.

Miha in Nančka pa se nista zmenila za to, če so ju dražili; saj sta si bila že resno v besedi in o svečnici sta se hotela že vzeti. Saj sta se pa tudi imela na kaj; Miha je namreč jeseni s tem, kar si je prihranil, kupil Hribarjevo domačijico.

Mlada nista bila več. Nančka je bila že okoli trideset, ali postavna, kakor je bila, in zdrava, je kazala manj, kakor je bila v resnici stara. Miha jih je imel okoli štirideset, pa je bil še prav fant od fare.

Po duhu je Nančka svojega bodočega moža daleč prekašala. Bila je brihtna in urna in je hitro vse zapopadla; Miha je bil pa že od svojih prvih let nekoliko zabiti. Branje, pisanje, računanje, da, celo katekizem mu ni in ni hotel v glavo; zato pa je vedel za vsako babjo vero in ji verjel.

Ko se je torej po južini razpletel pogovor in nanesel na razne čudne reči, ki se baje dogajajo v sveti noči, je Miha resno pokimal.

Mica, ki je služila že osem in dvajset let pri Dvorniku, je tedaj dejala:

»Miha, ali ne bi rajši namesto k polnočnici šel drevi v hlev živino poslušat? Pravijo, da živina v sveti noči čudno modro govori.«

»Celo o tem, kar se bo zgodilo!« se je vtaknil Tevž, mlajši hlapec, v pogovor. »Krave ti utegnejo povedati, katero dobiš na Hribarjevo za gospodinjo.«

»Tevž prav gotovo ne sme v hlev — temu bi volil njegovo slamo iz glave pojedli,« je zagodla Nančka mimo mize in ušla. Ostali so se zasmeli, Tevž pa se je počohal za ušesi.

»Jaz pravim: naj se nikar kateri ne pregreši in ne izkuša svete noči!« se je oglašila Jerca.

»Zakaj ne?« je pobaral pastir.

»Zakaj ne? Ker živini ni prav, če jo kdo posluša... Naj ti le povedo, kako se je Janežu zgodilo!«

»Kaj?«

»Kaj — je pač tudi bil radoveden in je šel v sveti noči v hlev. Živina je res spregovorila. Tedaj je dejal vol: 'Nocoj je v jaslih, v treh dneh ga bomo pa k fari peljali.' — Res so Janeža na šentjanžveo pokopali... To si zapomni, pobič, da te ne obide kdaj skušnjava!«

»Tistim, ki so v kvatrnem tednu rojeni, se ne zgodi nič,« je vedel Miha.

»Saj ti si kvatrnik!« se je spomnila Mica.

»Sem!« je pritrdil Miha.

»Tedaj poskusi!« ga je podražil Tevž.

»Nič me ne mika,« se je Miha nasmejal in pomežiknil, kar najbolj prebrisano je znal... Kajti davno že je sklenil, da pojde drevi v hlev poslušat; bil je namreč prepričan, da se bo živina drevi menila o njem in o Nančki. Drugim pa njegovih skrivnosti ni bilo treba vedeti — niti Nančki ne.

Tevžu Mihov nasmeh ni ušel. Ko je popoldne beseda besedo dala, se je prepričal, da pojde Miha drevi res v hlev.

Ko so zvečer hišo in hleve pokadili, potem povečerjali in pomolili po stari navadi vse tri dele rožnega venca, je Dvornikova Rozika prebrala še vse božične evangelije; nato se je podala družina kako uro počivat.

Na cerkvi je odbilo ravno deset, ko se je pri Dvorniku splazila temna postava na gumno.

Bil je Miha.

Na gumnu je poiskal v podu luknjo, skozi katero so metali seno dol v hlev. Pobrcal si je nekaj sena dol, da si je nastlal, in se previdno spustil po deski v prazno korito. Čeprav je bil previden, se je živina vendarle vznemirila in je minulo precej časa, preden se je spet pomirila.

Prijetno toplo je bilo v hlevu, Miha je ležal na mehkem, vendar mu ni bilo nič kaj prijetno. Vse je bilo tako tiho, čul si le živino, kako je dihala in prežvekovala, zunaj pa je zdaj in zdaj zalajala sova. Pravkar je zlezal mesec izza hribov in motno posvetil v hlev.

Mihu je bilo vedno bolj tesno pri srcu.

Zdajci so zapeli zvonovi. V mogočnem zboru so doneli po dolini. Bilo je, kakor da ima vsak svojo dušo, ki nocoj poje in zvoni do nebes.

Miha je oblila kurja polt; tako zvonovi še nikoli niso peli. Zdaj se je v cerkvi za-

Bog daj srečno novo leto!

★

čelo. Miha si je obrisal čelo. Kaj — kaj je bilo to? Nekaj se je oglasilo. Zdaj spet! Zategnjeno: »Meeee!«

Zdaj pa je res začelo po človeško govoriti.

Tisa, stara krava v onem kotu, je začela. Zamolklo je dejala:

»Naša ura je prišla... ali vse bedi?«

Živina se je vznemirila, verige so zarožljale, krave, voli so zatulili.

Čez nekaj časa se je oglasil rjavi vol:

»Vse bedi: krave, teleta, ovce.«

»Ali ni kateri preveč?« je spet vprašala Tisa.

Tedaj se je zasmel oven za svojo ograjo in zameketal:

»Eden je preveč — bik bikasti leži tam v krajnjih jaslih.«

»Kakšen je?« je barala krava.

Oven je spet zameketal:

»Glavo ima drobno, uhlje dolge, gobec širok, rogov pa nič... mek, mek, mek!«

»Kaj hoče med nami?«

»Svoje uhlje preteguje.«

»Če mu le ne bo še žal!«

Nekaj minut je bilo spet vse tiho. Miha je šklepetal z zobmi.

Potem je spregovorila spet Tisa:

»Kaj nam prinese novo leto?«

»Mu — mu — mu — o pustu sneg, o šempečerjem sena, o šentjakopljem toče,« je prerokoval beli vol.

»Kaj še?« je spraševala krava.

Rjavi vol: »Dvorniku v hišo trojčke — iz hiše nov par — in še drugega pol.«

Krava: »Kaj? Kako?«

Rjavi vol: »Novi par — to sta stara Jerca in Miha — drugega pol pa Nančka, ki jo vzame mladi Breznik.«

Ovca: »Ni res, ni res! Miha dobi Nančko.«

Oven: »Kaj še! Nančka ga ima

za norca. Prismoda je prismojen.«

Krava: »Ali je res? Ali je res?«

Oven in vol in tele: »Res, res, res, res!«

Ovca: »Miha Jerce ne bo vzela.«

Oven: »Pa Jerca Miha.«

Krava: »Kakšna je dalje pripoved o Jerci in Mihu?«

Oven: »Najprej se bo ona vnela in se bosta vzela; ko jo bo imel, ji bo čez hribe in doline ušel.«

Krava: »Ali je res?«

Oven in vol in tele: »Res, res, res, res!«

Zopet so umolknili. Miha je stiskal pesti. Najrajši bi bil planil in ovnu volno iz žive

Mi smo Trije kralji,
Gašpar, Melhar, Boltežar.
Prišli smo od daleč,
iz dežele Jutrove.
Slišali smo praviti,
da je rojen naš Gospod.

*

kože popipal. Ali ni si upal niti zganiti se ne.

Tedaj je dejala krava:

»Ura je minula, lahko noč!«

»Lahko noč! Lahko noč!« so klicali sem in tja, nazadnje še oven: »Lahko noč! Mek, mek...«

Potem je bilo vse tiho. Čez precej časa se je Miha skobacal iz jasl in zlezel po vseh štirih iz hleva.

Komaj ko je odšel, je v hlevu oživel. Tri temne postave so prikolestrale izza jasel in se le s silo zadrževale, da niso prasnile v glasen smeh. Bili so: Tevž in dva sosedova fanta.

*

Drugi dan, na sveti Božič, ko je bila velika žlica pri Dvorniku, je sedel Miha ves poparjen za mizo. Ne levo ne desno se ni ozrl, nos je držal globoko v skledo in ni rekel ne besede. Družina ga je dražila in Tevž se je smejal, da so mu tekale solze po licu.

Tedaj je stara Jerca ponudila Mihui sladek krap češ:

»Na, Miha, da se ne boš tako kislo držal!«

Mihui je udarila vsa kri v glavo, zagnal je Jerci krap v nos in se zadril:

»Ti grdoba stara, škilava — ne boš me dobila, ne — pa če me še tako loviš!«

Jerca je razprla prste in mu je hotela v lase skočiti, pa jo je Nančka prijel, Mihui pa karajoče dejala:

»Miha, kaj pa uganjaš?«

Tedaj je začel Miha vpiti in kričati na Nančko:

»Hinavka lažniva! ... S teboj se sploh ne menim več — imej koga drugega za norca — med nama je amen!«

Nastal je direndaj, Nančka je zajokala in šla v kuhinjo — zdaj pa se je Dvornik sam oglasil:

»Miha, to ti povem, da mojih ljudi ne boš ošteval. — Meni se zdi, da te je spet kdo potegnil, ti pa se nad nedolžnimi znašaš.«

Miha pa se je zadril:

»Jaz vem, kar vem; tudi vam, Dvornik, povem, če hočete. Si lahko veliko zibel pripravite, kar tri — jih bo treba ... O pustu bo sneg, o šentjakopljem bo toča. Zdaj vidite, da nekaj vem.«

Vsi so gledali v hlapca, Dvornik je s prstom pokazal na čelo, Tevž pa se je venomer smejal in nazadnje dejal:

»Miha, menda nisi sinoči v hlevu izvedel takih novic?«

»Nikomur nič mar!« je zagodrnjal Miha. Zopet so se vsi zasmeli. Saj je bilo vsem jasno, od kod Mihove novice. Dvornica je rekla:

»Pošten kristjan gre v sveti noči v cerkev, ne pa v hlev, da mu tam hudobec vse mogoče reči natveže.«

Jezno je odvrnil Miha:

»Jaz vem, kar vem.«

Odvihral je in zaloputnil vrata za seboj.

*

Štirinajst dni potem so res dobili pri Dvorniku — ne trojčke, ampak deklico, eno deklico.

Miha se je začudil:

»Hm, ali se je ta presneti oven zlagal?«

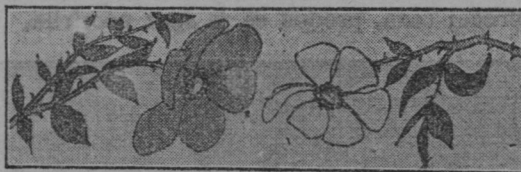
Nedeljo nato so oklicali mladega Breznika, pa ne z Nančko, ampak z Ravnjakovo Tino.

Zdaj pa je Miha čisto zmedlo. Kakor skesan grešnik je prišel k Nančki in jo prosil za odpuščanje, češ da ga je lažnivi oven ogoljufal — mu bo že še kri pušcal, hudobnežu.

Nančki je že Tevž prej vse povedal. Ves čas je že čakala, da bo Miha spregovoril. Sprva se je kujala in se napravljal, kakor da je užaljena. Potem je napravila Mihui pošteno pridigo o prvi božji zapovedi. Nazadnje pa mu je še posvetila in razodela, kako so ga fantje v sveti noči za norca imeli.

Miha je bil na Tevža tako jezen, da ga še pogledati ni hotel. Kljub temu je bil Tevž čez štiri tedne camar na Mihovi in Nančkini ženitnini, Miha in Nančka pa sta še danes srečen par.

*

Dr. Fr. Sušnik:

Pripoved o zvesti traberški gospe Adelajdi

Tam, kjer so danes temnosive razvaline, je bil v davnih časih beli grad traberških gospodov. Pod temnosivimi razvalinami sta vsako leto vzcveteli divji roži, ena bela, druga rdeča, in se objeli in sklenili. Rastli in cveteli sta za spomin na prelepo gospo Adelajdo in viteza Traberčana, ki je v sultanovi sužnosti skoprneval po domačem Traberku in po svoji beli roži, gospe Adelajdi.

Morda zdaj ne cvetita več, ker vse mine: razvalil se je beli grad Traberka, zvenela je že tudi marsikatera bela in rdeča roža.

Traberčan gre na vojsko zoper nevernike v Sveti deželi

Sonce je šlo že za božjo gnado.

Spodaj v gostinjski sobani so moževali vitezi iz sosesčine, ki so se zbrali na Traberčanovem gradu, da odrinejo kmalu po polnoči za Dravo dol na Maribor in mimo Belega grada v dežele sultanove.

Zgoraj v izbi pa je slonel na oknu traberški gospodar sam in gledal za soncem na koroško stran. Pri srcu mu je bilo tesno.

»Adelajda,« se je ozrl, ko se ga je dotaknila.

Prijel jo je za roki in iskal njene oči, pa mu jih je skrila.

Tedaj je žena razgrnila pred njim belo srajco...

»Vse sem ti pripravila,« je zašepetala.

»Ko nama je pomlad komaj vzcvetela!«

Objel jo je s pogledom:

»Adelajda, lepa, ljuba moja!«

Stisnila se je k njemu, da bi se skrila pred njegovim pogledom.

Od spodaj je prihrščala pesem tolstega Guštanjčana:

»Če konja osedlam,
po svetu se podam,
mi žena godrnja:
To prav ni za moža.

Če doma se držim,
ves dan pri njej čepim,
spet žena godrnja:
To prav ni za moža.

Zato pa, sosed, zdaj
le še nam piti daj!
Naj žena godrnja,
saj drugega ne zna!«

Za tolstim Guštanjcem so jo povzeli vitezi in hlapci, da je odmevalo po vsem dvoru:

»Naj žena godrnja,
saj drugega ne zna!«

Traberčan je stopil od okna:

»Adelajda, kako se bova spet videla?«

Tedaj je žena razgrnila pred njim belo srajco:

»Na, ljubi! Obleci jo jutri na pot! Bog mi bodi za pričo: tako bela in čista te bom čakala, kakor je bel in čist ta prt!«

V somraku sta se zlili njuni senci, zašlo je po cvetočih akacijah, v sobani spodaj je brundal tolsti Guštanjčan sam, po dvorišču se je plazil kosmat pes, izza Pohorja pa je vzhajal mesec.

Traberčana ujamejo in odvedejo v sužnost

Dolga je bila pot mimo Belega grada do mej sultanove dežele. Kjer so se shajale ceste, so se zbirale nove čete vitezov. Rdeč križ jim je gorel na rami za sveto znamenje, da so bojevniki božji.

»Naduha, naduha!« je sopol tolsti gu-

štanjski vitez Jakob, ki mu je postajalo bolj in bolj vroče, bliže ko so prihajali sultanovi vojski.

Traberčan je hodil med svojimi:

»Jutri se sprimemo!«

»Da, jutri,« je vzdihnil Guštanjčan in si obrisal mokro čelo.

Ponoči se je premetaval v svojem šotoru.

Traberčan je ležal v sosednjem in z odprtimi očmi sanjal. Gledal je v zvezde in videl Adelajdine oči. Ko se je vdal dremotici, so mu zadišali njeni lasje.

Blizu njega pa je godel Guštanjčan in si potihoma pel svojo:

»Ljubezen, ta res ni kaj prida,
to veva jaz in moja Ida;
pa rajši doma se smodim,
na varnem za pečjo sedim.

Vsak dan me Ida moja čaka:
»Oh, kje si, kje si, ljubi Jaka?
Po svetu je junakov še,
moj Guštanjčan le eden je.«

Tako milo se mu je storilo, da se je obrnil in zaspal.

Drugi dan se je križarska vojska res sprijela s sultanovo. Traberčan, ki je udaril v sredo sovražnikov, se ni utegnil ozirati za Guštanjcem; saj bi se bil tudi zaman, kajti Guštanjčan je bil že tri ure hoda na domačo stran.

Meč se je meril z mečem, kopja so treskala in se lomila, konji so hrzali in tolkli s kopiti. Zdaj so zavihrali krščanski prapori, koj nato spet sultanovi.

Traberčan se je boril z mladim sultanovim častnikom. Ni videl več, da je sam sredi sovražnega roja, zasleplil ga je bleščeči vitez na sivem arabcu, razvnel ga je curek krvi, ki mu je silil v usta. Tedajci je omahnil, težki konj pod njim se je opotekel in zgrudil, enkrat še je zahropel, pokimal z glavo, pogrebel z ного in se zleknil. Traberčan je bil ujet.

»Počijte si, mrhe!«

Pocepali so po zemlji, zarili kuštrave glave v vlažno prst, da se ohladijo, in se potuhnili, ko da čakajo, kdaj jih oplete nov udarec po hrbtu.

»Hojahoj!« je mahnil paznik z bičem po sužnjih...

Le Traberčanove srajce se ni prijala ne kri ne umazani pot. Hrbet mu je bil razsekan od biča, koža mu je bila trda od črnohe, ali srajca je ostala slejkoprej bela ko sneg.

»Adelajda!« je žejno golknil.

Nihče ni razumel, kako je mogla biti Traberčanova srajca bela kakor sneg. Le Traberčan je vedel.

»Adelajda!« je suho vrisnil.

Prišel pa je tudi do samega sultana glas o čudežni beli srajci traberškega viteza.

»Kakšne so peklenške čarovnije, da se tvoje srajce ne prime ne kri ne črnohe?«

»Gospod, niso čarovnije.«

Ko je sultan silil vanj, mu je vse povedal:

»To je spomin zveste Adelajde, moje rože koroške.«

Tedaj se je sultan zvito nasmehnil, velel ga je oprostiti najhujšega suženjstva in postaviti za svojega osebnega strežnika.

Zvečer je sultan, ki ni verjel zvestobi ženske, poklical mladega črnookkega Jusufa, o katerem so pravili, da se mu žensko srce ne more upreti:

»Jusuf, pojdi še nocoj na pot in stori, da Traberčanova srajca ne bo več bela!«

Črnooki Jusuf se je priklonil do tal in šel. Sultan pa se je smehljal in predel svoje misli.

Jusuf

Adelajde ne more zapeljati

Adelajda je dan za dnem čakala na svojega ljubega. Slonela je na oknu, ko je sonce vzhajalo, slonela je na oknu, ko je zahajalo, in je potihoma gostolela v otožni mrak:

»V meni droben ptiček poje,
cici, cici, cicigoj,
vsako večer pesmi svoje,
cici, cici, cicigoj.«

In še tiše, vedno tiše:

»To je drobno srce moje,
cici, cici, cicigoj,
vsako večer tiho poje:
Kje je, kje je ljubi moj?«

Ali sonce je vzhajalo in zahajalo in ljubeza ni bilo.

Prišel pa je črnooki Jusuf in je potrkal na traberških grajskih durih in pri Adelajdi.

Odrle so se mu traberške duri, Adelajda pa ne.

»Roža koroška, prelepa Adelajda, ali sem zastonj prišel tako dolgo pot v vas?«

Adelajda je bridko zajokala, ko je izvedela, kje je njen ljubi. Zaprla se je v svojo izbo in se ni več prikazala.

Jusuf pa, o katerem so pravili, da se mu žensko srce ne more upreti, je videl rožo koroško in, ko se je vračal, se je še pred zadnjim ovinkom otožno ozrl v traberško lino.

V to pripoved se vplete menišič mlad

Za Mariborom je dohitel Jusufa mlad menišič na serastem konju. Na sedlu pred seboj je imel privezano tamburo.

»Hej, menišič, kam?« ga je nagovoril Jusuf.

»Pojem in grem po svetu,« je odgovoril mladič.

»Zapoj mi katero!«

»Ali o junaških bojih ali o ljubezni?«

Konja sta počasi stopila vstric, mladenič menišič je snel tamburo in zabrenkal in zapel...

»O ljubezni mi zapoj!«

Konja sta počasi stopila vstric, mladenič menišič je snel tamburo in zabrenkal in zapel z nežnim glasom:

»V meni droben ptiček poje,
cici, cici, cicigoj,
vsako večer pesmi svoje,
cici, cici, cicigoj.«

Jusuf je kar na sredi vprašal:

»Ali si bil kdaj v Traberku?«

»Bil,« je odgovoril menišič.

»Tedaj si videl rožo koroško, prelepo Adelajdo...«

Konjska kopita so topotala, jezdeca pa sta se zamislila vsak v svoje.

»Pojdi z menoj! Pri mojem gospodu, močnem sultanu, so pevci v čisljih. Bogato te bo nagradil za pesem.«

Ko sta za Belim gradom stopila v gostilnico, da si počijeta, je sedel v kotu v mraku tolst vitez in se trudno naslanjal na mizo. Pred njim je stal velik, prazen vrč.

»Ljubezen, ta res ni kaj prida...« je alil in krolil predse v pod.

»He, vitez, od kod?« ga je pobaral Jusuf in sedel z menišičem na drugi kraj.

»... moj Guštanjčan le eden je,« je zarigal stari in vzdignil glavo.

Tedajci je omahnil, težki konj pod njim se je opotekel in zgrudil...

Čudovito bela srajca

Prebridko je bilo Traberčanovo življenje v sužnosti.

»Hojahoj!« je mahnil paznik z bičem po sužnjih.

Vpreženi so bili namesto volov v plug. Sonce je žgalo. Z umazanim potom se je mešala njihova kri. Temnorjave lise so se jim križale po srajcah in kazale, kod je odprl bič nove in nove vrelce prežlahtnega soka človeškega.

»Haaa?« se je zadrl, glava pa mu je pijano omahnila. Ni čakal na odgovor, ampak se je zopet naslonil na mizo in brundal predse.

Jusuf se je zasmel, menišeč pa se je preplašeno stresel.

Mladi menišeč, popotni pevec, prejme plačilo

V svetli dvorani je slonel na blazinah mogočni sultan, zraven njega Fatima, njegova ljubljanka, in dvorjaniki po vrsti.

»Za slovo, moj gospod, mu reci, naj zapoje še tisto mojo!« Fatima, ki je slonela pred sultanom, je zaljubljeno pogledala vanj.

»Ali čuješ, pevec?«

Pevec se je priklonil pred sultanom, potem še pred Fatimo, ki se je opojno smehljala. Ubral je strune in zapel s srebrnim glasom:

»V meni droben ptiček poje,
cici, cici, cicigoj,
vsako večer pesmi svoje,
cici, cici, cicigoj.

To je drobno srce moje,
cici, cici, cicigoj,
vsako večer tiho poje:
Kje je, kje je ljubi moj...«

Fatima je strmela v pevčka kakor otrok v pravljico, sultan pa je mižal in se vdajal koprnenju.

Menišeč je odpel, strune so odzvenele, v dvorani je bilo še vse tiho. Tedaj je sultan odprl oči in dejal:

»Kaj ti naj dam za plačilo, pevček?«

»Presvetli gospod, daj mi katerega svojih sužnjev, da ne bom moral sam po svetu hoditi!«

»Izberi si ga!«

Pevec se je ozrl. Tam pri vratih je stal Traberčan, sultanov strežnik.

»Tega!« je pokazal.

Traberčan se je stresel, sultan pa je rekel:

»Tega? — Bodi! Ali za tega mi je žal.«

Pevec se je priklonil, priklonil se je tudi

»Ali si že bil v Traberči?« in je odvrnil: »Zdi se mi, da«, pa Traberčan ni odnehal: »Ali poznaš gospo Adelajdo?« — je dremotno zamrmral: »Hm? Zaspan sem. Lahko noč!«

Ko sta prenočevala zadnjič pred Mariborom, se je v temi razgovoril tudi mladi pevec.

»Jutri se najini poti ločita,« je dejal.

»Zakaj ne greš z menoj v Traberko? Svoje življenje sem ti dolžen in še več. O, ko boš videl Adelajdo, boš vedel, kaj si mi rešil!«

Ali pevec se ni in ni dal pregovoriti.

»Prišel bom pozneje kdaj.«

Zjutraj je Traberčan zaman gledal po ležišču: mladega pevca ni bilo več.

»Kakor angel je prišel in šel.«

Bolj ko je mislil, bolj se mu je zdelo:

»Angel je bil.«

Ali vse misli so obledele, ko je jezdil za sivo Dravo v senci pohorskih lesov vedno bliže svojemu Traberku, in ena sama ga je prevzemala in gnala, da je vzpodbadal konja in hitel brez postanka:

Adelajda.

»Moj ljubi!« je zaihtela in ga objela.

»Adelajda!« je zavriskal. »Moj zvesta Adelajda!«

»Adelajda, ali je res, kar pravijo?«

Toda presladke dni na traberškem gradu je iznenada zakril črn oblak.

V grajski kuhinji so si dekle šepetale, po Traberku so si pripovedovale ženske in že do Labota so prišli marnji:

»Ko bi gospodar vedel, kaj je zadnje mesece počela!«

»Pol leta je ni bilo doma. Po svetu se je potepala.«

»Pravijo, da jo je neki nevernik premočil. S tem se je vlačila po svetu.«

»Še sreča, da se je dan prej vrnila!«

V Labotu je izvedel tudi Traberčan, kaj se o gospe Adelajdi menijo. Črno se mu je storilo pred očmi, zdirjal je domov, planil v gornje sobe, niti ni čul tolstega Guštanjčana, ki je prišel z dvema vitezoma iz soseske v vas in ga zdajci pozdravil:

»He, sosed, pozdravljen zopet v domačem gnezdu!«

Iz sobe v sobo ga je neslo, kakor brez uma je ponavljal:

»Adelajda! Adelajda! Adelajda!«

Našel jo je, ko je zlagala prte.

»Ali je res, kar pravijo?« je treščil vanjo.

»Kaj?« se je prestrašila.

»Da si se — da si se — da te pol leta ni bilo doma.«

Adelajda je pomolčala, potem je pokimala:

»Res, moj ljubi!«

»Kdo je tvoj ljubi? Ne lomi si jezika z lažjo! Ooo!«

Prijel se je za glavo, za hip ga je premagala bolečina, potem je udaril z nogo v tla in odburjal. Stopil je spodaj med sosede, ki so ga glasno pozdravili, natočil si je kupo in jo zvrnil, potem se je sesedel na stol.

»Prišli ste, da vam povem, kako je bilo,« je zarohnel, da so se spogledali, in zopet pil.

Tedajci so se tiho odprla vrata, v sobo je stopil pevec menišeč s tamburo, obstal je nasproti Traberčanu, zabrenkal na strune in s srebrnim glasom rahlo zapel:

»V meni droben ptiček poje,
cici, cici, cicigoj,
vsako večer pesmi svoje,
cici, cici, cicigoj.

To je drobno srce moje,
cici, cici, cicigoj,
vsako večer tiho poje:
Kje je, kje je ljubi moj?«

... spoznal je pevca in zahlipal: »Adelajda!«

Traberčan je strmela v pevca, mrzlo ga je spreletelo, potem mu je planila kri v glavo, vstal je, se prijel za stol, spoznal je pevca in zahlipal:

»Adelajda!«

Bela in rdeča roža se skleneta

Zgoraj v izbi je ničal Traberčan pred ženo. Glavo ji je položil v krilo, ona pa se je sklanjala nadenj in mu s tankimi prsti brodirala po laseh.

»Le kako sem mogel biti slep!«

Adelajda ga je prišla za glavo, ga vzdignila in vstala. Stopila sta k oknu in se zagledala za večernim soncem.

Od spodaj je prihrščala pesem tolstega Guštanjčana, ki je svojo mero že čutil:

»Če konja osedlam,
po svetu se podam,
mi žena godrnja:
To prav ni za moža.

Če doma se držim,
ves dan pri njej čepim,
spet žena godrnja:
To prav ni za moža.

Zato pa, sosed, zdaj
le še nam piti daj!
Naj žena godrnja,
saj drugega ne zna!«

Sonce je šlo že za božjo gnado. Mimo okna se je vračala čebela s sladke paše na črneški édi. Dva ptiča sta pričebljala in se skrila za veje. Tedaj je na Traberčano uho zacingljajal srebrn glas in navdal somračno tišino z razkošnim hrepenenjem:

»V meni droben ptiček poje,
cici, cici, cicigoj.
To je drobno srce moje:
Kje si, kje si, ljubi moj?...«

Fatima je strmela v pevčka kakor otrok v pravljico, sultan pa je mižal in se vdajal koprnenju...

Traberčan, sultan pa je zamišljeno gledal za njima.

»Jusuf!« se je zdramil. »Pripoveduj mi še o koroški roži, o prelepi Adelajdi!«

Traberčan se vrača domov

Menišeč se je spustil v dir, Traberčan za njim. Še ponoči sta jezdila, kolikor sta konja zmogla.

»Kam se tebi tako mudi, moj rešnik?« se je čudil Traberčan.

Menišeč je le malo odgovarjal. Zavijal si je belo lice: »Veter mi prehudo piha.« Ko ga je na prenočišču Traberčan spraševal: